

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ

Διπλωματική Εργασία

**ΟΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΙΣ ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΜΕ ΤΗ
ΘΕΣΠΙΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 4548/2018**

Της

ΕΡΜΙΟΝΗΣ ΣΤΟΓΙΑΝΝΗ

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στην
Εφαρμοσμένη Λογιστική και Ελεγκτική

Θεσσαλονίκη 2019

*Αφιερώνεται στην
οικογένεια μου*

Ευχαριστίες

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω τους Καθηγητές του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Εφαρμοσμένης Λογιστικής και Ελεγκτικής, του Πανεπιστημίου Μακεδονίας για τις πολύτιμες γνώσεις που μου μετέδωσαν κατά την διάρκεια της φοίτησης μου. Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τον Καθηγητή και Πρόεδρο του μεταπτυχιακού προγράμματος, τον κύριο Νεγκάκη Χρήστο για την βοήθεια και τις συμβουλές που μου προσέφερε κατά την διάρκεια των σπουδών.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου για την απεριόριστη υποστήριξη τους σε όλα τα χρόνια των σπουδών μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η σπουδαιότητα της Ανώνυμης Εταιρίας στο Εμπορικό Δίκαιο και οι αλλαγές που έχουν επέλθει στην εταιρική της μορφή με την θέσπιση του νέου νόμου 4548/2018, αποτελεί λόγο μελέτης της.

Αντικείμενο της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι η Ανώνυμη Εταιρία και οι σημαντικότερες αλλαγές που επήλθαν σε αυτήν, από την θεσπίσει του νέου νόμου. Παρουσιάζονται τα πλεονεκτήματα και ο σκοπός της συγκεκριμένη νομοθετικής αλλαγής, αλλά και ο τρόπος φορολόγησης της, ο οποίος αποτελεί πρόβλημα ως προς μεταβλητότητα του κάθε χρόνο.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.1 Εισαγωγικές Παρατηρήσεις.....	1
1.2 Σκοπός Διπλωματικής Εργασίας	2
1.3 Δομή Διπλωματικής Εργασίας	2
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ.....	4
2.1 Εισαγωγικές Παρατηρήσεις.....	4
2.2 Οι Πρώτες Ανώνυμες Εταιρίες.....	4
2.3 Νομοθεσία Ανώνυμων Εταιρειών Από Το 1800 Έως Και Σήμερα	6
2.4 Συμπεράσματα.....	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΟΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΙΣ ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΘΕΣΠΙΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 4548/2018	12
3.1 Εισαγωγή	12
3.2 Γενικές Διατάξεις – Σύσταση Ανώνυμης Εταιρίας	12
3.3 Μετοχές και τίτλοι.....	14
3.4 Μετοχικό Κεφάλαιο	17
3.5 Διοικητικό Συμβούλιο	21
3.6 Γενική Συνέλευση.....	26
3.7 Δικαιώματα Μειοψηφίας – Ενώσεις Μετόχων	27
3.8 Διανομή Κερδών.....	29
3.9 Λύση και Εκκαθάριση.....	31
3.10 Ποινικές διατάξεις	32
3.11 Συμπεράσματα – Παρατηρήσεις	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ	36
4.1 Εισαγωγικές Παρατηρήσεις.....	36
4.2 Φορολογικοί Συντελεστές	36

4.3 Αριθμητικό Παράδειγμα Φορολόγησης Ανώνυμης Εταιρίας	37
4.4 Συμπεράσματα – Παρατηρήσεις.....	39
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	40
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	42

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Εισαγωγικές Παρατηρήσεις

Στο Εμπορικό Δίκαιο περιλαμβάνονται διάφορες μορφές εταιριών, οι οποίες διαχωρίζονται σε διάφορες κατηγορίες. Μία στοιχειώδης κατηγοριοποίησή τους είναι σε προσωπικές και σε κεφαλαιουχικές εταιρίες. Κριτήριο του διαχωρισμού αυτού είναι ο τρόπος συμμετοχής των εταίρων στο κεφάλαιό τους. Στις προσωπικές εταιρίες κατατάσσονται η ομόρρυθμη, η ετερόρρυθμη και η αφανής ή συμμετοχική εταιρία ενώ στις κεφαλαιουχικές η εταιρία περιορισμένης ευθύνης, η ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία και η ανώνυμη εταιρία.

Η επιλογή της σωστής εταιρικής μορφής κατά τη σύσταση μιας εταιρίας είναι πολύ σημαντική. Οι επιχειρηματίες πρέπει να λάβουν υπόψη τους διάφορους παράγοντες, όπως για παράδειγμα τη φύση της εταιρίας που θα δημιουργήσουν, ο αριθμός του προσωπικού που θα απασχολούν, το ύψος του απαιτούμενου κεφαλαίου, καθώς και ο επιχειρηματικός κίνδυνος στον οποίο θα εκτεθούν. Η πιο διαδεδομένη και πιο κατάλληλη μορφή κεφαλαιουχικής εταιρίας θεωρείται η ανώνυμη εταιρία.

Η φύση του Ελληνικού δικαίου ακολουθεί ιδιαίτερες διακυμάνσεις λόγω των συνεχών αλλαγών στους νόμους, καθώς και λόγω της προσπάθειας προσαρμογής των εταιριών στις ανάγκες της αγοράς. Ακόμη, υποχρεωτική τίθεται η εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας, και κατά συνέπεια και των ελληνικών εταιριών, με αυτήν του Ευρωπαϊκού Δικαίου και τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, συνέπεια της οποίας είναι οι πολλές τροποποιήσεις στη βάση της. Η ανώνυμη εταιρία είναι μία από τις πιο διαχρονικές εταιρικές μορφές στο Ελληνικό Εμπορικό Δίκαιο. Ενδεικτικό είναι ότι ο πρώτος νόμος 2190/1920 που αφορούσε την ανώνυμη εταιρία θεσμοθετήθηκε σχεδόν πριν από έναν αιώνα και ήταν σε ισχύ μέχρι πριν λίγους μήνες, μαζί με όλες τις τροποποιήσεις που είχε υποστεί. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την αναγκαιότητα της ολικής τροποποίησής του με την εισαγωγή ενός νέου νόμου που θα περιλαμβάνει την πλήρη ανάλυση της συγκεκριμένης εταιρικής μορφής μαζί με τις νέες υποχρεωτικές αλλαγές.

Η συγκέντρωση όλων των διατάξεων που αφορούν την ανώνυμη εταιρία έγινε με την θεσμοθέτηση του νέου νόμου 4548/2018, ο οποίος ισχύει από την 1 Ιανουαρίου του 2019. Η θέσπισή του έφερε ορισμένες τροποποιήσεις στις μέχρι πρότινος διατάξεις οι οποίες ήταν απαραίτητες για τη συνέχιση της ύπαρξης της ανώνυμης εταιρίας σε ένα συνεχώς αναπτυσσόμενο περιβάλλον.

1.2 Σκοπός Διπλωματικής Εργασίας

Ο ερευνητικός σκοπός της διπλωματικής εργασίας είναι να τονίσει τη σημασία της εταιρικής μορφής της ανώνυμης εταιρίας. Στοχεύει, επίσης, να παρουσιάσει και να αναλύσει τις αλλαγές του νομοθετικού πλαισίου για τις ανώνυμες εταιρίες, οι οποίες προέρχονται από τη θέσπιση του νέου νόμου 4548/2018. Ακόμη, επιδιώκει να τονίσει τις θετικές επιπτώσεις από τις αλλαγές αυτές και να επισημάνει ότι σκοπός της νομοθετικής αλλαγής είναι η εναρμόνιση του δικαίου της ανώνυμης εταιρίας με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες αλλά και τα λογιστικά πρότυπα που πρέπει να ακολουθεί είτε τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα είτε τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Τέλος, παρουσιάζεται ο τρόπος φορολόγησης της εταιρίας με σκοπό να τονιστεί η αστάθεια στη φορολογική πολιτική που υπάρχει στην Ελλάδα.

1.3 Δομή Διπλωματικής Εργασίας

Η διπλωματική εργασία αποτελείται από πέντε κεφάλαια.

Το πρώτο περιλαμβάνει την εισαγωγή στο θέμα της εργασίας, τον ερευνητικό σκοπό της και τη δομή της.

Στο δεύτερο κεφάλαιο καταγράφεται η ιστορία της ανώνυμης εταιρίας, ώστε να αναδειχθεί η ιστορικότητα της συγκεκριμένης εταιρικής μορφής, ξεκινώντας από την πρώτη εταιρία που ιδρύθηκε μέχρι και τη θέσπιση του τελευταίου νόμου στην Ελλάδα.

Στο τρίτο κεφάλαιο αναλύονται οι σημαντικότερες αλλαγές που έχει επιφέρει η θέσπιση του νέου νόμου 4548/2018 στο Ελληνικό Δίκαιο και τις ανώνυμες εταιρίες, καθώς και τα πλεονεκτήματά της σε σχέση με τον προϋφιστάμενο νόμο 2190/1920.

Στο τέταρτο κεφάλαιο αναφέρεται ο τρόπος φορολόγησης της ανώνυμης εταιρίας και παρουσιάζεται ένα αριθμητικό παράδειγμα για την φορολόγηση των κερδών μιας ανώνυμης εταιρίας για το φορολογικό έτος 2019.

Στο πέμπτο και τελευταίο κεφάλαιο αναλύονται τα συμπεράσματα που προέρχονται από την διπλωματική εργασία και προτείνονται κάποια ερευνητικά θέματα για μελλοντική μελέτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

2.1 Εισαγωγικές Παρατηρήσεις

Η ανώνυμη εταιρία είναι η πιο διαδεδομένη μορφή κεφαλαιουχικής εταιρίας στην Ελλάδα. Σε αυτό το κεφάλαιο θα παρουσιαστεί η ιστορία της από την εμφάνισή της μέχρι και σήμερα, με όλες τις αλλαγές που έχουν επέλθει στην εταιρική της μορφή κατά το πέρασμα του χρόνου.

2.2 Οι Πρώτες Ανώνυμες Εταιρίες

Οι πρώτες μορφές ανώνυμων εταιριών εντοπίζονται ήδη τον Μεσαίωνα. Ωστόσο, η ιστορία της ανώνυμης εταιρίας έχει την αφετηρία της σε επιχειρήσεις που τον 17ο και τον 18ο αιώνα δημιουργήθηκαν σε Ολλανδία, Αγγλία και Γερμανία. Επρόκειτο για εν μέρει ιδιωτικές και εν μέρει κρατικές επιχειρήσεις, που αποτέλεσαν όργανο επιχειρηματικής διεξόδου σε χώρες, όπως η Ινδία, η Αμερική και άλλες αποικίες. Η ίδρυση των εταιριών αυτών με βασιλική χάρτα προσέδιδε κύρος στις εταιρίες αυτές. Η παροχή βασιλικών προνομίων, που εκτείνονταν και σε ζητήματα κρατικής κυριαρχίας, όπως επιβολή φορολογίας στον τρόπο της δράσης τους ή μονοπωλίων, συνόδευε τις εταιρίες αυτές. Ο Γαλλικός Εμπορικός Κώδικας (Code de Commerce) του 1807 εξάρτησε την ίδρυση της ανώνυμης εταιρίας από κυβερνητική άδεια, η χορήγηση της οποίας ανήκε στη διακριτική ευχέρεια της διοίκησης («διοικητικό σύστημα»). Οι μέτοχοι είχαν περιορισμένη ευθύνη και οι μετοχές μπορούσαν να ενσωματωθούν σε τίτλους.

Στον Ελλαδικό χώρο, η πρώτη ανώνυμη εταιρία που ιδρύθηκε ήταν τον Ιούνιο του 1836, με την επωνυμία: «Αχαϊκή Ασφαλιστική της θαλασσοπλοΐας Εταιρεία», και έδρα την Πάτρα. Μέχρι το 1840 είχαν ιδρυθεί 7 ασφαλιστικές εταιρίες. Από το 1850 έως το 1875 που η ελληνική ιστιοφόρος ναυτιλία άρχισε να αναπτύσσεται, υπήρξε σημαντική αύξηση των ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Οι περισσότερες είχαν ως αντικείμενο τη Θαλάσσια ασφάλεια. Οι σπουδαιότερες ήταν οι: «Αμαλιάς», «Άγκυρα», «Ψαρά», «Ομόνοια», «Φοίνιξ», «Ελπίς»

και «Κολοκοτρώνης». Συνολικά κατά την περίοδο 1836-1880 ιδρύθηκαν 97 εταιρίες, οι οποίες ήταν 59 Ασφαλιστικές, 3 Τραπεζικές, 30 Μεταλλευτικές, και 5 Ναυτικής πίστωσης. Από το 1880 και έπειτα ξεκινά η ίδρυση των πιο σημαντικών ανωνύμων εταιριών, δηλαδή αυτών που είχαν μακροχρόνια παρουσία αλλά και επίδραση στον Ελλαδικό χώρο. Οι περισσότερες ανώνυμες εταιρίες που ιδρύθηκαν μετά την περίοδο αυτή κατόρθωσαν να αποφύγουν την πτώχευση, σε αντίθεση με τις περισσότερες ανώνυμες εταιρίες που ιδρύθηκαν πριν το 1880. Εξαιτίας της πρωτοβουλίας του Χαρίλαου Τρικούπη, ιδρύθηκαν οι πρώτες σιδηροδρομικές ανώνυμες εταιρίες, επί της εποχής του οποίου το σιδηροδρομικό δίκτυο της χώρας αυξήθηκε από 8 χιλιόμετρα, όπου ανερχόταν η έως τότε υπάρχουσα σιδηροδρομική γραμμή Αθηνών-Πειραιώς το 1862, σε 1.614 χιλιόμετρα. Από το 1850 μέχρι το 1900 ιδρύθηκαν οι εξής σιδηροδρομικές εταιρίες:

- 1882: Σιδηρόδρομοι Πειραιώς - Αθηνών - Πελοποννήσου (Σ.Π.Α.Π.), με μετοχικό κεφάλαιο 5.000.000 δρχ.
- 1882: Σιδηρόδρομοι Θεσσαλίας, με μετοχικό κεφάλαιο 23.000.900 δρχ.
- 1883: Σιδηρόδρομοι Πύργου Κατακόλου, με μετοχικό κεφάλαιο 9.450.000 δρχ.
- 1884: Σιδηρόδρομοι Βορειοδυτικής Ελλάδος (ΣΒΔΕ), με μετοχικό κεφάλαιο 3.000.000 δρχ.
- 1885: Σιδηρόδρομοι Αττικής, με μετοχικό κεφάλαιο 5.400.000 δρχ.
- 1900: Ελληνικοί Σιδηρόδρομοι Πειραιώς Δεμερλή, με μετοχικό κεφάλαιο 1.000.000 δρχ.

Κατά την δεκαετία 1910-1920 οι ιδρύσεις των ανωνύμων εταιριών αυξήθηκαν, φτάνοντας τις 163 νέες εταιρίες, οι οποίες δραστηριοποιούνταν σε διάφορους κλάδους. Παρατηρείται ότι από το 1911 υπήρξε σημαντική αύξηση του αριθμού των ανωνύμων εταιριών. Η τάση αυτή περιορίστηκε κατά τα πολεμικά έτη 1914, 1915, 1916 ενώ από το 1917 συνεχίστηκε η αύξηση. Τη μεγαλύτερη αύξηση είχαν οι βιομηχανικές επιχειρήσεις, ακολουθούν οι εμπορικές και αμέσως κατόπιν με μικρή διαφορά οι ατμοπλοϊκές. Η μεγάλη αύξηση των ατμοπλοϊκών επιχειρήσεων παρατηρήθηκε από το 1916 και μετά και οφειλόταν στη δημιουργηθείσα κατάσταση από τη συγκέντρωση του μεγάλου συμμαχικού στρατού στη Μακεδονία, και το σημαντικό αριθμό πλοίων που είχε σκοπό τον ανεφοδιασμό του στρατού. Αναλυτικότερα, ιδρύθηκαν: 4 οικοδομικές, 10 τραπεζικές, 11 ασφαλιστικές, 12 μεταφορικές, 20 ατμοπλοϊκές, 35 εμπορικές, 50 βιομηχανικές, και 21 εταιρίες διαφόρων ειδών. Η υποτίμηση της δραχμής, από το 1920 και έπειτα, υπήρξε ιδιαίτερος ευνοϊκή για την

ανάπτυξη των ανωνύμων εταιρειών. Από το 1921 έως το 1928 ιδρύθηκαν συνολικά 380 ανώνυμες εταιρίες, 150 βιομηχανικές, 80 εμπορικές, 36 συγκοινωνιών, 4 μεταλλουργικές, 28 τραπεζικές, 15 ηλεκτροδοτικές, 37 οικοδομικές, 8 γεωργικές και 19 άλλου είδους εταιριών.

2.3 Νομοθεσία Ανώνυμων Εταιρειών Από Το 1800 Έως Και Σήμερα

Ο 19ος αιώνας υπήρξε εποχή ανάπτυξης του δικαίου της ανώνυμης εταιρίας. Τα δίκαια των κρατών της Ευρώπης, ιδίως της Γαλλίας και της ενωμένης Γερμανίας, δημιούργησαν τον τύπο της ευρωπαϊκής ανώνυμης εταιρίας, με τα χαρακτηριστικά της διοικητικά εποπτευόμενης εταιρίας, της ίδρυσης της εταιρίας με βάση το «κανονιστικό σύστημα» (διοικητικός έλεγχος της πλήρωσης ορισμένων νόμιμων προϋποθέσεων για την ίδρυση), της περιορισμένης ευθύνης των μετόχων, της διοίκησής της από διοικητικό συμβούλιο, της προστασίας των δανειστών μέσω του θεσμού του μετοχικού κεφαλαίου, τη δυνατότητα της μεταβίβασης της μετοχής, αλλά και της πολύ περιορισμένης δυνατότητας εισαγωγής καταστατικών ρυθμίσεων κατ' απόκλιση εκείνων του νόμου.

Παράλληλα, παρουσιάστηκε το πιο φιλελεύθερο μοντέλο της αμερικανικής ανώνυμης εταιρίας, χωρίς διοικητική εποπτεία, και με μεγαλύτερη καταστατική ελευθερία. Επίσης, κατά τον 19ο αιώνα η ανάπτυξη των κεφαλαιαγορών βοήθησε την ανάπτυξη της ανώνυμης εταιρίας, αλλά και τη δημιουργία δικαίου για την προστασία των επενδυτών.

Ως προς την παρουσία των ανώνυμων εταιριών στην Ελλάδα, το 1835 δόθηκε το πρώτο επίσημο διάταγμα για τις ανώνυμες εταιρίες. Πιο συγκεκριμένα, ο Γαλλικός Εμπορικός Κώδικας του 1807, είχε υιοθετηθεί ήδη από την Α' Εθνική συνέλευση της Επιδάουρου (1822). Επί βασιλείας Όθωνος, εκπονήθηκε επίσημη μετάφραση, που δημοσιεύθηκε με το διάταγμα της 19.4./1.5.1835 (Φ.Ε.Κ 15- 11/5/1835). Στο νόμο αυτό, εκτός των άλλων γίνεται αναφορά στην τήρηση των βιβλίων και στις μορφές των Εμπορικών Εταιριών. Στον πρώτο νόμο/ΦΕΚ (Φ.Ε.Κ 15- 11/5/1835) για τις Ανώνυμες εταιρείες περιλαμβάνονταν τα εξής άρθρα:

- Άρθρο 19: «Ο νόμος γνωρίζει 3 είδη εμπορικών εταιρειών: την ομόρρυθμη, την ετερόρρυθμη και την ανώνυμη».
- Άρθρο 29: «Η ανώνυμη εταιρεία δε λαμβάνει εταιρικό όνομα, ούτε ονομάζεται με το όνομα συνεταίρου τινός».

- Άρθρο 30: «Αυτή λαμβάνει την επωνυμία από το είδος της επιχείρησης αυτής».
- Άρθρο 33: «Οι μέτοχοι δεν υπόκεινται σε ζημίες, όσο αυτές δεν υπερβαίνουν το ποσό της συμμετοχής τους».
- Άρθρο 37: «Η ανώνυμη εταιρεία δε δύναται να υπάρξει χωρίς βασιλική άδεια και έγκριση του καταστατικού της εγγράφου. Η έγκριση αυτή πρέπει να είναι κατά τον τύπο των διοικητικών διαταγμάτων».
- Άρθρο 45: «Το βασιλικό διάταγμα, που επικυρώνει τις ανώνυμες εταιρείες, πρέπει να τοιχοκολλάται παράλληλα με το καταστατικό της εταιρείας και να παραμένει τοιχοκολλημένο».

Μετά την θέσπιση του νόμου έγινε η ίδρυση της πρώτης ανώνυμης εταιρίας στην Ελλάδα, με το διάταγμα της 1/13 Ιουνίου του 1836 (ΦΕΚ Α 37/1836). Έτσι, εγκρίθηκε το καταστατικό της πρώτης ιδρυθείσας ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία: «Αρχαϊκή Ασφαλιστική της θαλασσοπλοΐας Εταιρία», και έδρα την Πάτρα.

Στην Ελλάδα η βασική νομοθεσία για τις ανώνυμες εταιρείες υπήρξε ο Εμπορικός Νόμος (Εμπ.Ν.) με διάφορες στοιχειώδεις διατάξεις, οι οποίες καταργήθηκαν με το νόμο 3604/2007. Από τον Εμπορικό Νόμο μέχρι το 1920 λίγες υπήρξαν οι διατάξεις για την ανώνυμη εταιρία. Σημαντικότερα ήταν τα νομοθετήματα που αφορούσαν το χρηματιστήριο, καθώς και ο νόμος 1348/1918 για την εποπτεία των ανώνυμων εταιριών, που υπήρξε ο «προπομπός» του νόμου 2190/1920.

Ο νόμος 2190/1920 υπήρξε ιδιαίτερα μακρόβιος, αν και σήμερα απέχει πολύ από την αρχική του μορφή. Μετά από ορισμένες τροποποιήσεις, ιδιαίτερα με τους νόμους 5076/1931 και 4237/1961, κωδικοποιήθηκε με το Προεδρικό Διάταγμα 174/1963. Μεταγενέστεροι νόμοι τροποποίησαν το νόμο 2190/1920, όπως ο ΑΝ 148/1967, ο Ν 2065/1992, ο Ν 2339/1995, και ο Ν 2741/1999. Επίσης μία σειρά νομοθετημάτων ενσωμάτωσε διάφορες κοινοτικές εταιρικές οδηγίες όπως το ΠΔ 406/1986, το ΠΔ 498/1987, το ΠΔ 14/1993, το ΠΔ 360/1993, το ΠΔ 325/1994, το ΠΔ 326/1994, το ΠΔ 367/1994, και το ΠΔ 382/1994. Πρέπει να αναφερθεί ότι η ενσωμάτωση οδηγιών δεν πραγματοποιείται μόνο με τροποποίηση του νομού 2190/1920, αλλά και με ψήφιση ειδικών νόμων, όπως ο Ν 3777/2009 για τις διασυνοριακές συγχωνεύσεις. Πιο αναλυτικές τροποποιήσεις επέφερε ο Ν 3604/2007, κυρίως σε θέματα κρατικής εποπτείας, διευρυμένων δυνατοτήτων καταστατικών διαμορφώσεων, δικαιωμάτων

των μετόχων και προστασίας της μειοψηφίας, ευθύνης του Διοικητικού Συμβουλίου, ελαττωματικών αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης, εξαγορών κλπ.

Ως προς την παρουσίαση των οικονομικών στοιχείων των ανώνυμων εταιριών, απαιτήθηκε για πρώτη φορά στην ουσία, ενιαίος τύπος Ισολογισμού. Με το Ν.Δ. 4237/1962 και την κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο, που έγινε με το Β.Δ. 174/1963 (ΦΕΚ Α' 37/30.3.1963), ορίστηκαν επίσημα οι οικονομικές καταστάσεις στη μορφή που είναι γνωστές έως και σήμερα. Πιο συγκεκριμένα ορίστηκαν: α) ο τρόπος παρουσίασης του Ισολογισμού, β) ο τρόπος παρουσίασης των αποτελεσμάτων χρήσεως και διάθεσης των αποτελεσμάτων και γ) οι κανόνες αποτίμησης και Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου. Σύμφωνα με το νόμο 4237/1962 (άρθρο 42 α) ο ισολογισμός πρέπει να είναι συντεταγμένος με απόλυτη σαφήνεια και να περιέχει τα παρακάτω στοιχεία:

Το Ενεργητικό πρέπει να εμφανίζει:

Πάγια περιουσιακά στοιχεία:

- Γήπεδα, κτήρια, μηχανήματα, μεταφορικά μέσα, έπιπλα, άυλα στοιχεία, μετοχές, μακροπρόθεσμες απαιτήσεις και ό, τι άλλο περιουσιακό στοιχείο προορίζεται για εκμετάλλευση από την εταιρεία.
- Κυκλοφορούντα στοιχεία:
 - Ενσώματα αγαθά (εμπορεύματα), πρώτες ύλες, υλικά συσκευασίας.
 - Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις, απαιτήσεις πελατών, γραμμάτια εισπρακτέα, χρεόγραφα, μεταβατικοί λογαριασμοί ενεργητικού.
 - Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, λογαριασμοί όψεως, μετρητά
 - Το χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού Αποτελέσματα Χρήσεως των προηγούμενων χρήσεων και της τρέχουσας (Ζημίες).

Το Παθητικό πρέπει να εμφανίζει:

- Κεφάλαιο Εταιρίας:
 - Μετοχικό κεφάλαιο, διαφορά έκδοσης μετοχών υπέρ το άρτιο, αποθεματικά, και ό, τι άλλο στοιχείο που συνιστά πρόσθετο ίδιο κεφάλαιο της εταιρίας.

- Προβλέψεις υποτίμησης στοιχείων του Ενεργητικού και προβλέψεις υπερτίμησης στοιχείων του Παθητικού.
- Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, μερίσματα πληρωτέα, μεταβατικοί λογαριασμοί παθητικού.
- Αδιανέμητο υπόλοιπο των καθαρών κερδών της εταιρείας (Κέρδη εις νέο).

Ως προς τον τρόπο παρουσίασης των αποτελεσμάτων χρήσεως και διάθεσης των αποτελεσμάτων το άρθρο 42 β του νόμο 4237/1962 ορίζονται ως εξής:

- Ο λογαριασμός «Αποτελέσματα Χρήσης» πρέπει να είναι πλήρης, σαφής και να εμφανίζει τα πραγματικά κέρδη/ζημίες της επιχείρησης.
- Πρέπει να εμφανίζει το μικτό κέρδος της εταιρίας το οποίο προκύπτει από τον κύκλο εργασιών (Πωλήσεις) μειωμένο κατά το κόστος παραγωγής. Από το μικτό κέρδος που προκύπτει αφαιρούνται τα έξοδα διοίκησης, τα έξοδα χρηματοδότησης και τα έξοδα προϊόντων/υπηρεσιών. Στο αποτέλεσμα που προκύπτει προστίθενται τα έσοδα συμμετοχών, τα έσοδα παρεχόμενων ασχολιών, οι πιστωτικοί τόκοι και τα έκτακτα κέρδη. Το αποτέλεσμα που προκύπτει αποτελεί το αποτέλεσμα προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων. Τέλος εκ των προκυπτόντων κερδών, αφαιρούνται οι επ' αυτών φόροι εισοδήματος.
- Τα αποτελέσματα χρήσεως ακολουθεί ο πίνακας διάθεσης των καθαρών κερδών.

Σύμφωνα με το άρθρο 42 γ του νόμου 4237/1962 ο Ισολογισμός και η Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως καταρτίζονται σε 2 στήλες και παραθέτουν τα αντίστοιχα ομοειδή κονδύλια κλειόμενης και παρελθούσης χρήσεως.

Σύμφωνα με το άρθρο 43 του νόμου 4237/1962 οι κανόνες αποτίμησης καθώς και η έκθεση διοικητικού συμβουλίου έχουν ως εξής:

- Στον Ισολογισμό αναγράφονται τα περιουσιακά στοιχεία της εταιρίας κατά την αξία που έχουν κατά την ημερομηνία σύνταξης του ισολογισμού. Κατ' εξαίρεση, τα χρεόγραφα και τα εμπορεύματα δε δύνανται ν' αναγράφονται σε τιμή μεγαλύτερη της τιμής κτήσεως εκτός εάν η τιμή αυτή είναι μεγαλύτερη της τρέχουσας κατά το κλείσιμο του ισολογισμού πάντων των χρεογράφων και των εμπορευμάτων συνολικά. Η απόσβεση ορίζεται

τουλάχιστον αναλόγως της ετησίας αναλώσεως και φθοράς των εταιρικών πραγμάτων και της πιθανής διάρκειας της χρησιμοποίησης αυτών.

- Σε ό, τι αφορά την έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου προς την τακτική Γενική Συνέλευση αναφέρονται πάντα τα ενεργητικά και παθητικά ως και τα στοιχεία του λογαριασμού αποτελεσμάτων όσο το δυνατόν αναλυτικότερα, καθώς επίσης και οι σημαντικές ζημίες που προβλέπονται ή πραγματοποιούνται εντός του χρονικού διαστήματος από τη λήξη της εταιρικής χρήσεως μέχρι της υποβολής της εκθέσεως.

Με το Π.Δ. 409/1986, που ίσχυσε από την 1η Ιανουαρίου 1987, έγινε η προσαρμογή του Ν. 2190/1920, ο οποίος κωδικοποιήθηκε με το Β.Δ. 174/1963, ως προς τις διατάξεις της Τέταρτης Οδηγίας 78/660/ΕΟΚ «περί των ετήσιων λογαριασμών εταιριών ορισμένων μορφών» και ως προς τις διατάξεις των άρθρων 1, 2, 3 και 41 της Οδηγίας 83/349/ΕΟΚ «Εβδομη Οδηγία του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 1983, για ενοποιημένους λογαριασμούς».

Για περιόδους μετά την 31η Δεκεμβρίου 2014, παύουν να ισχύουν οι «Λογιστικές διατάξεις» που υπήρχαν στον Ν. 2190/1920, ιδιαίτερα οι διατάξεις των άρθρων 42, 42α, 42β, 43, 43α, 43γ και τα άρθρα 110 έως 130, οι οποίες αντικαταστάθηκαν από τις διατάξεις του Ν. 4308/2014 Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, ο οποίος εντάσσει στο εσωτερικό δίκαιο τις λογιστικές διατάξεις της Οδηγίας 34/2013/ΕΕ.

Από 1η Ιανουαρίου 2019, ισχύει ο νέος νόμος για τις Ανώνυμες Εταιρίες (Ν. 4548/2018) αντί του προηγούμενου νόμου 2190/1920, ο οποίος καταργήθηκε. Επίσης με τον Ν. 4601/2019 καταργήθηκαν και τα κεφάλαια του Ν. 2190/1920, που αφορούν Μετατροπές Συγχωνεύσεις, Διασπάσεις, κ.λπ. Γενικότερα ολόκληρο το λογιστικό δίκαιο, το ελεγκτικό δίκαιο, το σύστημα δημοσιότητας και το δίκαιο των μετασχηματισμών έχει ήδη αποχωριστεί από το νόμο για τις ανώνυμες εταιρίες, με τη λογική ότι δεν αφορά μόνο αυτές, αλλά κι άλλες εταιρικές μορφές.

Τέλος, ως προς τις δημοσιεύσεις των ανώνυμων εταιριών, το 1928 με διάταγμα ιδρύεται το «Δελτίο Ανωνύμων Εταιριών». Το 1939 με διάταγμα ορίζεται να δημοσιεύονται περισσότερα στοιχεία των Ανωνύμων Εταιριών στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως του Βασιλείου της Ελλάδος. Το 2014 καταργούνται οι δημοσιεύσεις των Ανωνύμων Εταιριών και των Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης και το τεύχος μετονομάζεται σε «Τεύχος Καταχώρισης πράξεων και στοιχείων λοιπών φορέων δημοσίου και ιδιωτικού τομέα». Με το Ν. 3419/2005, καθιερώνεται Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.), στο οποίο εγγράφονται υποχρεωτικά,

μεταξύ των άλλων και οι ανώνυμες εταιρίες. Από 1/1/2019 η δημοσιότητα πραγματοποιείται μόνο μέσω του Γ.Ε.ΜΗ. με την καταχώριση των δημοσιοποιημένων πράξεων και στοιχείων και καταργείται η καταχώριση, ύστερα από έλεγχο, των πράξεων και στοιχείων στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών, που προέβλεπε το άρθρο 7β. Δημοσιότητα - Τρόπος πραγματοποίησης της δημοσιότητας του Κ.Ν 2190/1920.

2.4 Συμπεράσματα

Η ανώνυμη εταιρία είναι μία εταιρική μορφή που πρωτοεμφανίστηκε στο εξωτερικό. Η θέσπισή της στην Ελλάδα πραγματοποιήθηκε σταδιακά και με αυξανόμενη τάση, καθώς με το πέρασμα του χρόνου ιδρύονταν όλο και περισσότερες ανώνυμες εταιρίες. Από νομοθετικής άποψης, υπήρξαν πολλές τροποποιήσεις και προσθήκες στον αρχικό νόμο ώστε να εναρμονιστεί τόσο στην Ελληνική πραγματικότητα, όσο και με τα παγκόσμια και Ευρωπαϊκά πρότυπα, που πρέπει να τηρούνται σύμφωνα με τις κοινοτικές οδηγίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΟΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΙΣ ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΘΕΣΠΙΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 4548/2018

3.1 Εισαγωγή

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζονται οι κυριότερες αλλαγές για τη νομοθεσία των ανώνυμων εταιριών που προέκυψαν από την θέσπιση του νέου νόμου 4548/2018.

Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση του νέου νόμου, ο παλαιότερος νόμος 2190/1920 εμφάνιζε νομοτεχνικά προβλήματα, με τις επανειλημμένες τροποποιήσεις που έχει υποστεί με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες. Επομένως, η αναμόρφωση του δικαίου της ανώνυμης εταιρίας και η συνολική ανακαίνιση της βασικής νομοθεσίας της ήταν αναγκαία. Ωστόσο, η αναθεώρηση του συγκεκριμένου νόμου έχει σκοπό να βελτιώσει, να απλουστεύσει, να εισάγει καινοτομίες και να γίνει φιλικότερος προς του επιχειρηματίες.

Ο νέος νόμος ισχύει από 1/1/2019 με κάποιες εξαιρέσεις, όπως την εναρμόνιση και τροποποίηση των καταστατικών μέχρι 1/1/2020 χωρίς να απαιτείται παρουσία συμβολαιογράφου.

3.2 Γενικές Διατάξεις – Σύσταση Ανώνυμης Εταιρίας

Κατά την σύσταση της Ανώνυμης Εταιρίας συντάσσεται και υπογράφεται το καταστατικό ως δημόσιο έγγραφο ενώπιον συμβολαιογράφου. Ωστόσο με το νέο νομοσχέδιο δίνεται η δυνατότητα το καταστατικό να είναι ιδιωτικό έγγραφο μεταξύ των εταίρων, με τις εξής προϋποθέσεις¹:

¹ Ν.4548/2018, άρθρο 4, §2

1. να υιοθετείται πρότυπο καταστατικό, όπως ορίζεται με την απόφαση 31637/2017 του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης (Β' 928) και το άρθρο 9 του νόμου 4441/2016 (Α' 227),
2. να μην επιβάλλει άλλη ειδική διάταξη του νόμου τη σύνταξη δημοσίου εγγράφου και
3. να μην εισφέρονται στην εταιρία περιουσιακά στοιχεία για τη μεταβίβαση των οποίων απαιτείται δημόσιο έγγραφο.

Επίσης, μία από τις κυριότερες διαφοροποιήσεις του νέου νόμου αφορά τον ορισμό της εταιρικής επωνυμίας. Έτσι, η επωνυμία θα πρέπει να προέρχεται και να εκφράζεται από το είδος των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που ασκεί η εταιρία καθώς και να περιλαμβάνει τον όρο Ανώνυμη Εταιρία στα Ελληνικά είτε στα Αγγλικά όταν έχει διεθνείς συναλλαγές. Ωστόσο, δίνεται η δυνατότητα η επωνυμία της να είναι είτε φανταστική είτε να περιέχει ηλεκτρονική διεύθυνση ή άλλη ένδειξη (για παράδειγμα συχνότητα ραδιοσταθμού, όνομα ξενοδοχείου κ.α.).

Ως προς τη διάρκεια της ανώνυμης εταιρίας, δίνεται η δυνατότητα να είναι είτε ορισμένου χρόνου είτε «απεριορίστου». Με αυτή την τροποποίηση οι μέτοχοι απαλλάσσονται από την μέριμνα παράτασης της ορισμένης διάρκειας κατά την λήξη της, καθώς με απόφασή τους πλέον μπορεί να μετατραπεί από ορισμένου χρόνου σε αορίστου και το αντίστροφο.

Αξιοσημείωτη ωστόσο είναι η μείωση της κρατικής εποπτείας προς τις ανώνυμες εταιρίες, σύμφωνα με το νέο νόμο 4548/2018, καθώς η τροποποίηση του καταστατικού της Α.Ε., η μετατροπή εταιρίας άλλης μορφής σε ανώνυμη εταιρία, η λύση της, η αναβίωσή της και κάθε άλλος μετασχηματισμός της εγκρίνονται έπειτα από διενέργεια ελέγχου νομιμότητας της περιφερειακής ενότητας της έδρας της. Οποιαδήποτε άλλη πράξη τροποποίησης του καταστατικού ή της σύστασής της δεν απαιτεί κρατικό έλεγχο παρά μόνο έλεγχο πληρότητας των εγγράφων κατά την δημοσίευσή της από τις υπηρεσίες του Γ.Ε.ΜΗ.

Ως προς την ορολογία του νόμου υπάρχουν ορισμένες αλλαγές, όπως στην περίπτωση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, οι οποίες πλέον αποκαλούνται ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Αυτό έχει ως σκοπό την εναρμόνιση του δικαίου των ανώνυμων εταιριών με τους ορισμούς των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (ΕΛΠ) και αντίστοιχα των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΛΠ – ΔΠΧΑ). Επίσης, εισάγεται η κατηγοριοποίηση των ανώνυμων εταιριών ως προς το μέγεθός τους, σε «πολύ μικρές», «μικρές», «μεσαίες» και «μεγάλες» επιχειρήσεις, όπως ορίζονται από την

Ευρωπαϊκή Οδηγία 2013/34/ΕΕ κι έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική νομοθεσία με το νόμο 4308/2014, που αφορά τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα.

3.3 Μετοχές και τίτλοι

Με την θέσπιση του νέου νόμου διευρύνονται οι κατηγορίες των τίτλων που μπορεί να εκδώσει μία ανώνυμη εταιρία. Οι τίτλοι αυτοί είναι οι μετοχές, οι ομολογίες, οι τίτλοι κτήσης μετόχων (warrants) και οι ιδρυτικοί τίτλοι. Επιτρέπεται η έκδοση κάθε είδους τίτλου σε κατηγορίες, σύμφωνα με το νόμο και τις αποφάσεις του οργάνου που τους εκδίδει, ενώ εισάγεται και επιτρέπεται η σύνδεση περισσότερων τίτλων που εκδίδει η εταιρία ώστε να μπορούν να αποκτώνται και να διατίθενται μόνο από κοινού.

Ως προς την κατηγορία των μετοχών, μία από τις κυριότερες μεταβολές που επιφέρει ο νόμος 4548/2018 είναι η αλλαγή στο εύρος της τιμής της μετοχής αλλά και στην κατώτερη ονομαστική τιμή της. Πιο συγκεκριμένα, η ελάχιστη ονομαστική αξία της μετοχής μειώνεται από τα 0,30€, όπως οριζόταν από τον προϋφιστάμενο νόμο, στα 0,04€ και η μέγιστη αξία της ορίζεται στο ποσό των 100€.

Μέχρι πρότινος, οι μετοχές κατηγοριοποιούνταν σε δύο είδη, τις ονομαστικές και τις ανώνυμες. Ωστόσο, σύμφωνα με το νέο νόμο καταργούνται οι ανώνυμες μετοχές. Η κατάργηση αυτή οδηγεί σε ρυθμιστική απλοποίηση, καθώς δεν υπάρχουν διαφορετικοί κανόνες για τις δύο κατηγορίες μετοχών αλλά είναι ενιαίοι. Επίσης, τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης αξιολογώντας τα συμπεράσματα διαφόρων οργανισμών, όπως του ΟΟΣΑ, μετά τα διάφορα σκάνδαλα όπως για παράδειγμα τα Panama papers, έχουν ζητήσει από τα κράτη – μέλη να εξασφαλίσουν ότι οι ανώνυμες μετοχές δεν θα αποτελέσουν μέσο καταχρηστικών πρακτικών, όπως για παράδειγμα το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος, της τρομοκρατίας και της εγκληματικότητας. Η Ευρωπαϊκή Οδηγία 2015/849 και η αναμενόμενη ενσωμάτωσή της θεωρεί πως οι ανώνυμες μετοχές ενδείκνυνται για τέτοιες παράνομες ενέργειες και για αυτό το λόγο καταργούνται στο νέο νόμο για τις ανώνυμες εταιρίες.

Από την ημερομηνία δημοσίευσης του ΦΕΚ για το νόμο 4548/2018 (13/06/2018), οι ανώνυμες εταιρίες δεν μπορούν να εκδίδουν ανώνυμες μετοχές. Όσες έχουν εκδοθεί μέχρι τη συγκεκριμένη ημερομηνία, πρέπει υποχρεωτικά να μετατραπούν σε ονομαστικές αυτόματα

την 1/1/2020, χωρίς να απαιτείται τροποποίηση του καταστατικού. Για να γίνει η μετατροπή των ανώνυμων μετοχών σε ονομαστικές πρέπει η ανώνυμη εταιρία να ακολουθήσει μία διαδικασία. Πιο συγκεκριμένα, η εταιρία οφείλει να αποκτήσει βιβλίο μετοχών σε φυσική ή ηλεκτρονική μορφή, στο οποίο μπορεί να καταγράφει τον αριθμό και την κατηγορία των μετοχών που κατέχει ο κάθε μέτοχος μαζί με τα δικαιώματα και τα στοιχεία του. Τέτοια είναι το ονοματεπώνυμο, η εταιρική επωνυμία, η διεύθυνση της έδρας της εταιρίας, το επάγγελμα και η εθνικότητα κάθε μετόχου. Η εταιρία πρέπει μέχρι την 1/7/2019 να έχει ενημερώσει τους μετόχους για τον τρόπο με τον οποίο θα αναγγείλουν τις μετοχές που κατέχουν, ώστε να εγγραφούν στο βιβλίο μετόχων καθώς και τον τρόπο με τον οποίο θα εκδοθούν και θα παραδοθούν οι νέοι τίτλοι. Εάν το διοικητικό συμβούλιο της εταιρίας δεν προβεί στις παραπάνω διαδικασίες μέχρι τις 31/12/2019, τότε ο νόμος δίνει το δικαίωμα στους ιδιοκτήτες των μετοχών να επιδιώξουν ατομικά την καταγραφή τους στο βιβλίο μετόχων και την παράδοση των ονομαστικών, πλέον, μετοχών. Σε περίπτωση που δεν γίνει μετατροπή των μετοχών και δεν καταχωρηθούν στο βιβλίο των μετόχων μέχρι την καθορισμένη ημερομηνία, αυτές δεν θα παρέχουν μετοχικά δικαιώματα πλέον, ούτε θα μπορούν να μεταβιβαστούν εγκαίρως καθώς η εταιρία δεν υποχρεούται να παραδώσει νέους τίτλους αν η έκδοση των μετοχών είναι σε λογιστική μορφή. Ως προς τη μεταβίβαση των μετοχών, αυτή γίνεται σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα, ενώ για τις μη εισηγμένες εταιρίες σε οργανωμένη αγορά γίνεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο ή ιδιωτικό έγγραφο βεβαίας χρονολογίας, το οποίο διαβιβάζεται στην εταιρία και πρέπει να διατηρείται στην εταιρία για πέντε έτη.

Στην κατηγορία των τίτλων που μπορεί να εκδώσει μία ανώνυμη εταιρία εισάγεται μία νέα μορφή, ο τίτλος κτήσης (warrants) με αντικείμενο μετοχές που μπορεί να επιτρέψει την άντληση χρημάτων από επιχειρήσεις ιδίως αναπτυσσόμενες. Ο συγκεκριμένος τίτλος εκδίδεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης ή του Διοικητικού Συμβουλίου υπό τις προϋποθέσεις που ισχύουν για την αύξηση κεφαλαίου. Ο τίτλος κτήσης μετοχών, παρέχει το δικαίωμα στο κάτοχό του να αποκτήσει μετοχές που εκδίδονται από την ανώνυμη εταιρία έναντι καταβολής ορισμένου ποσού κατά την άσκηση του δικαιώματος. Δεν απαγορεύεται, η έκδοση τίτλων κτήσης μετοχών χωρίς χρηματικό αντάλλαγμα, ώστε η άσκηση του δικαιώματος κτήσης των μετοχών να γίνεται με μονομερή δήλωση του δικαιούχου προς την εταιρία, έναντι καταβολής ποσού, το ύψος ή ο τρόπος προσδιορισμού του οποίου έχει ορισθεί από το όργανο που αποφάσισε την έκδοση των τίτλων. Για το χρονικό διάστημα που παραμένουν σε ισχύ οι συγκεκριμένοι τίτλοι μετοχών, σχηματίζεται αποθεματικό ίσο με το ποσό του τιμήματος που καταβλήθηκε στην εταιρεία κατά την απόκτηση των τίτλων και

απαγορεύεται να διανεμηθεί. Αν περάσει η προθεσμία για την άσκηση των δικαιωμάτων κτήσης των μετοχών, το τίμημα που καταβλήθηκε προσαυξάνει τον λογαριασμό από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο. Αντίθετα, σε περίπτωση απόκτησης ιδίων τίτλων, το κέρδος ή ζημία που προκύπτει στην εταιρία κατά τους εφαρμοστέους λογιστικούς κανόνες με βάση την αποτίμηση των τίτλων, καταχωρείται στο αποθεματικό από την αποτίμηση χρεογράφων.

Ως προς τους ιδρυτικούς τίτλους, οι οποίοι εκδίδονται κατά τη σύσταση της εταιρίας, προβλέπεται και η έκδοση εξαιρετικών ιδρυτικών τίτλων. Ο νέος νόμος ακολουθεί κατά βάση τον παλαιότερο νόμο 2190/1920. Οι διαφορές που υπάρχουν για τους κοινούς ιδρυτικούς τίτλους είναι ότι προβλέπεται το δικαίωμα της εταιρίας να εξαγοράσει τους ιδρυτικούς τίτλους και πριν από την πάροδο της δεκαετίας, υπό την προϋπόθεση ότι ο συντομότερος χρόνος προβλέπεται στο καταστατικό και πως το ανώτατο αντίτιμο έναντι του οποίου η εταιρία έχει τη δυνατότητα να εξαγοράσει τους ιδρυτικούς τίτλους είναι το δεκαπλάσιο του μέσου ετήσιου μερίσματος κατά την τελευταία πενταετία, έναντι του 15% της τριετίας που ίσχυε παλαιότερα. Όσον αφορά τους εξαιρετικούς ιδρυτικούς τίτλους έναντι παροχών σε είδος, η μόνη αλλαγή που προκύπτει από τη νέα νομοθεσία είναι η κατάργηση του κανόνα της διάρκειάς τους, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει την προβλεπόμενη χρήση του αντικειμένου που παραχωρείται.

Ωστόσο, αλλαγές έχουν επέλθει και στην κατηγορία των ομολογιών που εκδίδει η ανώνυμη εταιρία, με κατάργηση των αντίστοιχων διατάξεων του νόμου 3156/2003 αφού είναι δυνατότητα που έχει μόνο η συγκεκριμένη μορφή εταιρίας. Αναλυτικότερα, ομολογιακά δάνεια είναι αυτά που εκδίδονται μόνο από ανώνυμη εταιρία που έχει την έδρα της στην Ελλάδα και το επιτόκιο τους συμφωνείτε ελεύθερα. Στο ομολογιακό δάνειο επιτρέπονται κάποιον νέοι όροι οι οποίοι είναι οι εξής:²

1. αντί της καταβολής τόκου στους ομολογιούχους δύναται να αποδίδονται άλλες ομολογίες που εκδίδονται για αυτό τον σκοπό,
2. το ομολογιακό δάνειο δεν έχει συγκεκριμένη λήξη οπότε η εκδότρια εταιρία μπορεί να το εξοφλήσει κατά τον χρόνο επιλογής της,
3. η υποχρέωση καταβολής τόκου ή επιστροφής του κεφαλαίου τελεί υπό αίρεση,

² Ν. 4548/2018, άρθρο 60, §2

4. σε σχέση με τις μετατρέψιμες ομολογίες είναι δυνατή η κεφαλαιοποίηση και των δεδουλευμένων τόκων,
5. οι ομολογιούχοι δανειστές θα ικανοποιούνται ύστερα από τους υπόλοιπους πιστωτές της εκδότριας ή ύστερα από ορισμένες κατηγορίες πιστωτών και
6. το ομολογιακό δάνειο είναι εξασφαλισμένο με εμπράγματα ή άλλες ασφάλειες.

3.4 Μετοχικό Κεφάλαιο

Κατά τη θέσπιση του νέου νόμου έγιναν αλλαγές στον ορισμό και στο ύψος του μετοχικού κεφαλαίου των ανώνυμων εταιριών. Αναλυτικότερα, το ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο μιας ανώνυμης εταιρίας και ολοσχερώς καταβεβλημένο κατά την σύσταση της από 1/1/2019 ορίζεται στις 25.000€ όπως προβλέπεται στην Ευρωπαϊκή Οδηγία 2017/1132, από τις 24.000€ που είχε θεσπιστεί από προηγούμενο νόμο. Σαν συνέπεια της συγκριμένης τροποποίησης, οι εταιρίες με κεφάλαιο 24.000€, θα πρέπει να προσαρμοστούν με τις νέες διατάξεις και να αυξήσουν το ελάχιστο μετοχικό τους κεφάλαιο μέχρι τις 31/1/2019. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις νέες διατάξεις, υφίστανται ως κύρωση την αδυναμία νεότερων καταχωρήσεων στο Γ.Ε.ΜΗ.. Η αύξηση αυτή προβλεπόταν από την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2017/1132 άρθρο 45 και θεσπίζεται στην Ελληνική νομοθεσία για τις ανώνυμες εταιρίες με τον νόμο 4548/2018.

Οι εισφορές για την κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου είναι είτε σε χρήμα, είτε σε είδος. Ο νόμος 2190/1920 όριζε πως η αποτίμηση εισφορών σε είδος έπρεπε να γίνεται με γνωμοδότηση από τριμελή επιτροπή εμπειρογνομόνων του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης. Σύμφωνα με το νόμο 4548/2018 η αποτίμηση των εισφορών σε είδος διενεργείται από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτική εταιρία, υπό την προϋπόθεση να μην διενεργούν τον τακτικό έλεγχο της εταιρίας, ή κατά περίπτωση από πιστοποιημένους εκτιμητές του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών. Η έκθεση αποτίμησης δεν υπόκειται σε αποδοχή από την διοίκηση αλλά αποστέλλεται απευθείας στο Γ.Ε.ΜΗ. υπό την ευθύνη των ενδιαφερόμενων. Το περιεχόμενο της έκθεσης πρέπει να περιλαμβάνει την περιγραφή κάθε εισφοράς σε είδος, να αναλύει τις μεθόδους αποτίμησης που εφαρμόστηκαν και να εκφέρει την άποψη των εκτιμητών για την αξία κάθε εισφοράς. Πιο συγκεκριμένα, για

την εκτίμηση της αξίας των πάγιων περιουσιακών στοιχείων πρέπει να λαμβάνονται υπόψη η πραγματική και νομική κατάσταση αυτών και τα τυχόν βάρη, καθώς και:³

1. στην περίπτωση ακινήτων, η αξία και οι τίτλοι κτήσης, η εμπορικότητα της περιοχής, οι προοπτικές ανάπτυξης, οι πραγματικές τρέχουσες τιμές, η άδεια οικοδομής και αντίστοιχη τεχνική έκθεση μηχανικού και

2. σε περίπτωση μηχανημάτων, μεταφορικών μέσων και επίπλων, η χρονολογία και η αξία κτήσης, ο βαθμός χρησιμοποίησης, συντήρησης και εμπορευσιμότητάς τους, η ενδεχόμενη τεχνολογική απαξίωσή τους και οι τρέχουσες τιμές για ίδια ή παρεμφερή πάγια στοιχεία.

Η καταβολή των εισφορών σε είδος με βάση την έκθεση αποτίμησης δεν επιτρέπεται να λάβει χώρα μετά την πάροδο εξαμήνου από τη χρονολογία της έκθεσης αυτής.

Ωστόσο, διαφορές υπάρχουν και ως προς την καταβολή και πιστοποίηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά την σύσταση της εταιρίας ή κατά την αύξηση του κεφαλαίου, μειώνοντας την εποπτεία του Διοικητικού Συμβουλίου και κάνοντας την διαδικασία αυστηρότερη. Αναλυτικότερα, ισχύουν τα εξής:⁴

1. αναγνωρίζεται η δυνατότητα καταβολής του κεφαλαίου με συμψηφισμό, δηλαδή αναγνωρίζεται η θετική συμβολή του στην εξυγίανση της εταιρίας, όχι με την καταβολή χρήματος αλλά με την με την μείωση υποχρεώσεων της, υπό την προϋπόθεση ότι το χρέος είναι ληξιπρόθεσμο και καταχωρημένο στα βιβλία της εταιρίας σύμφωνα με την έκθεση του ελεγκτή,

2. η πιστοποίηση της καταβολής του κεφαλαίου γίνεται από ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρία, με εξαίρεση τις μικρές ή πολύ μικρές εταιρίες στις οποίες διατηρείται η αρμοδιότητα του διοικητικού συμβουλίου, στηριζόμενοι σε απόσπασμα κίνησης του τραπεζικού λογαριασμού της εταιρίας εφόσον είναι εισφορές σε χρήμα,

3. δεν υφίσταται πλέον η μεταγενέστερη καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου,

³ Ν. 4548/2018, άρθρο 17, §6

⁴ Ν. 4548/2018, άρθρο 20

4. διατηρείται η δυνατότητα χρήσης ποσών του κεφαλαίου για εταιρικούς σκοπούς με την προϋπόθεση να αναγράφεται στο καταστατικό ή την απόφαση της γενικής συνέλευσης για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου,

5. η καταβολή του κεφαλαίου πιστοποιείται από ανεξάρτητο ορκωτό ελεγκτή, ο οποίος δεν διενεργεί ο ίδιος τον τακτικό έλεγχο της εταιρίας αλλά ούτε και η εταιρία στην οποία ανήκει και

6. η καταβολή του αρχικού κεφαλαίου ή τυχόν αυξήσεις αυτού, πραγματοποιούνται υποχρεωτικά με κατάθεση στον ειδικό τραπεζικό λογαριασμό της εταιρίας που τηρείται σε πιστωτικό ίδρυμα που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα ή σε χώρα του Ευρωπαϊκού οικονομικού χώρου. Η μη καταβολή του σε λογαριασμό δεν επάγεται ακυρότητα υπό τις προϋποθέσεις το σχετικό ποσό να έχει δαπανήθηκε για σκοπούς της εταιρίας και να έχει προβλεφθεί στο καταστατικό της εταιρίας ή στην απόφαση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου (η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται σε εισηγμένες εταιρίες). Η προθεσμία καταβολής της αύξησης κεφαλαίου ορίζεται από το όργανο που έλαβε την σχετική απόφαση, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δεκατεσσάρων ημερών ούτε μεγαλύτερη των τεσσάρων μηνών από την ημέρα καταχώρησης της απόφασης στο Γ.Ε.ΜΗ.. Ωστόσο, η πιστοποίηση της καταβολής δεν απαιτείται σε περίπτωση που η αύξηση κεφαλαίου δεν έγινε με νέες εισφορές.

Κατά την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, ο νέος νόμος ορίζει δύο βασικές μεθόδους για την επίτευξη της:⁵

1. την τακτική αύξηση, η οποία γίνεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, που αποφασίζει με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία, και

2. την έκτακτη αύξηση, η οποία αποφασίζεται είτε από το Διοικητικό Συμβούλιο είτε από την Γενική Συνέλευση με απλή απαρτία και πλειοψηφία.

Σε οποιαδήποτε από τις δύο περιπτώσεις η απόφαση του αρμόδιου οργάνου υποβάλλεται σε δημοσιότητα.

Επίσης, επαναλαμβάνονται και αναμορφώνονται οι ρυθμίσεις του προϋφιστάμενου νόμου για την έκταση της αύξησης κεφαλαίου. Αναλυτικότερα, ο νέος νόμος διευρύνει τη

⁵ Ν. ⁴⁵⁴⁸/2018, άρθρο 23

δυνατότητα αυτή, αυξάνοντας το ύψος του κεφαλαίου στο τριπλάσιο αντί του διπλάσιου που ίσχυε μέχρι πρότινος, όταν η αύξηση γίνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ή στο οκταπλάσιο αντί του πενταπλάσιου όταν η αύξηση γίνεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης. Ταυτόχρονα, καταργείται η απαγόρευση αύξησης κεφαλαίου στην περίπτωση που υπάρχουν σημαντικά ποσά αποθεματικών, διότι η απαγόρευση αυτή δεν είναι απαραίτητη για την προστασία του μετοχικού κεφαλαίου αλλά και για την εναρμόνιση του νέου νόμου με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες (ΕΕ 2017/1132) που δεν προβλέπουν κάτι τέτοιο. Ταυτόχρονα, επιβάλλεται η τροποποίηση του καταστατικού κατά την αύξηση του κεφαλαίου χωρίς να απαιτείται διοικητική έγκριση, ενώ η τήρηση της δημοσίευσης των διατυπώσεων αυτών έχουν συστατικό χαρακτήρα.

Ως προς το δικαίωμα προτίμησης κατά την αύξηση του κεφαλαίου, η προθεσμία άσκησης του μειώνεται από τις 15 στις 14 ημέρες και παρέχεται ξανά η δυνατότητα προτεραιότητας στους μετόχους που ήδη έχουν ασκήσει το δικαίωμα προτίμησης καθώς και σε άτομα που διαθέτουν τίτλους σε μετατρέψιμες μετοχές για αδιάθετες μετοχές.

Επιπροσθέτως, καταργείται ο περιορισμός για την μεταγενέστερη αύξηση του κεφαλαίου με την απόκτηση στοιχείων ενεργητικού ενώ προστίθενται και άλλα πρόσωπα ως προς την απαγόρευση απόκτησης στοιχείων του ενεργητικού από στενά μέλη της οικογένειας των ιδρυτών της εταιρίας ή των μελών του διοικητικού συμβουλίου, μετά την σύσταση της εταιρίας.

Αντιθέτως, κατά τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, σύμφωνα με το νέο νόμο, προστίθεται η δυνατότητα ολικής ή μερικής μείωσης κεφαλαίου σε είδος χωρίς να είναι απαραίτητη η διαδικασία αποτίμησης αρκεί να υπάρχει ομόφωνη απόφαση των μετόχων για τη μείωση αλλά και τον τρόπο υλοποίησής της περιλαμβάνοντας την ακριβή περιγραφή των περιουσιακών στοιχείων που θα περιέλθουν στους μετόχους. Επίσης, κατά τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου με ταυτόχρονη αύξηση στο ελάχιστο όριο οι παλαιοί μέτοχοι έχουν το δικαίωμα προτίμησης ανάλογα με τη συμμετοχή τους. Η μείωση, όπως και η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου συνοδεύεται από τροποποίηση του καταστατικού της εταιρίας και τη δημοσίευσή του.

Για την προστασία των δανειστών σε περίπτωση μείωσης κεφαλαίου, ισχύουν οι ίδιες διατάξεις με τον προγενέστερο νόμο με κύρια διαφορά ότι πλέον η προθεσμία για τις αντιρρήσεις των πιστωτών, είτε ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων είτε μη ληξιπρόθεσμων, από 60 ημέρες μειώνεται στις 40 ημέρες έτσι ώστε να επιταχυνθεί η διαδικασία.

3.5 Διοικητικό Συμβούλιο

Ένα από τα κύρια όργανα διοίκησης της ανώνυμης εταιρίας είναι το Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο ορίζεται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων και είναι το αρμόδιο όργανο για την άσκηση της διοίκησης της εταιρίας. Οι γενικές ρυθμίσεις που είχαν θεσπιστεί παλιότερα συνεχίζουν να ισχύουν με κάποιες τροποποιήσεις που εισάγει ο νέος νόμος 4548/2018.

Ο αριθμός των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου αναμορφώνεται, καθώς εισάγεται το εύρος των μελών που το απαρτίζουν, ως ελάχιστος αριθμός μελών παραμένει το 3 και ως ανώτατος αριθμός ορίζεται το 15. Τον ακριβή αριθμό των μελών αποφασίζει η Γενική Συνέλευση και αναγράφεται στο καταστατικό της εταιρίας. Τροποποίηση υπάρχει και στην θητεία των μελών, καθώς η μέγιστη διάρκειά της ορίζεται στο καταστατικό της εταιρίας, χωρίς αυτή να υπερβαίνει τα 6 έτη, αλλά με την δυνατότητα παράτασής της σε περίπτωση σύγκλισης Γενικής Συνέλευση και λήψης απόφασης. Επίσης, εφόσον ορίζεται από το καταστατικό, η Γενική Συνέλευση είναι υποχρεωμένη να αποφασίζει τμηματική ανανέωση ή διαδοχικές λήξεις θητείας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Σε περίπτωση που μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι νομικό πρόσωπο, ορίζεται πλέον πως είναι υποχρεωμένο, να διορίσει ένα φυσικό πρόσωπο για να ασκήσει τις εξουσίες του και να το εκπροσωπεί στο Διοικητικό Συμβούλιο εντός 15 ημερών από την επιλογή του. Ακόμη, αναφέρεται πως το φυσικό πρόσωπο είναι εις ολόκληρο συνυπεύθυνο όπως και το νομικό πρόσωπο για την εταιρική διαχείριση.

Ως προς τον απευθείας διορισμό μελών του Διοικητικού Συμβουλίου από κάποιους μετόχους ή σύνολο μετόχων, με την κοινή πράξη δικαιούχων, συνεχίζει να υπάρχει η συγκεκριμένη δυνατότητα με την διαφορά πως μπορούν να διορίσουν μόνο μέχρι τα 2/5 του προβλεπόμενου συνολικού αριθμού των μελών, έναντι του 1/3 που ίσχυε με την προϋφιστάμενη νομοθεσία.

Αξιοσημείωτο είναι ότι εισάγεται για πρώτη φορά η έννοια της εκτελεστικής επιτροπής, η οποία ορίζεται με τη διάταξη του καταστατικού ή με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου με σκοπό τη λήψη αποφάσεων για τα θέματα διοίκησης της εταιρίας, ενώ το υπόλοιπο Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να περιοριστεί σε καθήκοντα εποπτείας.

Ως προς τον τόπο συνεδρίας του Διοικητικού Συμβουλίου, εφόσον το προβλέπει το καταστατικό, δίνεται η δυνατότητα συνεδρίασης τηλεδιάσκεψης. Ταυτόχρονα, εφόσον όλα τα μέλη του συμφωνούν, η λήψη της απόφασής τους μπορεί να αποτυπωθεί στο βιβλίο πρακτικών χωρίς συνεδρίαση με αντικατάσταση των υπογραφών τους από ηλεκτρονικά μέσα, όπως με τη μεταξύ τους ηλεκτρονική αλληλογραφία.

Ως προς τα καθήκοντα του Διοικητικού Συμβουλίου προστίθενται, η εποπτεία εκτέλεσης των αποφάσεων του ίδιου και της Γενικής Συνέλευσης και η ενημέρωση σχετικά με τις αποφάσεις των εταιρικών υποθέσεων, στα υπόλοιπα μέλη του συμβουλίου.

Ως προς τις υποχρεώσεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, είναι και η αποκάλυψη, με επαρκή περιγραφή, τυχόν συγκρούσεων συμφερόντων της εταιρίας με συμφέροντα στενών συγγενικών τους προσώπων ή άλλης εταιρίας που ελέγχουν, με συνέπεια την στέρηση του δικαιώματος ψήφου τους στο συμβούλιο.

Επιπροσθέτως, ο νέος νόμος επιχειρεί την ενσωμάτωση της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2017/828 για την ενθάρρυνση της μακροπρόθεσμης ενεργούς συμμετοχής των μετόχων και ιδιαίτερα ως προς τα κεφάλαια που αφορούν τις αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου αλλά και τη διαφάνεια και εποπτεία των συναλλαγών συνδεδεμένων μερών. Σχετικά με τις συμβάσεις που συνάπτει η ανώνυμη εταιρία με συνδεδεμένα μέρη, και ιδιαίτερα ως προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της, απαιτείται η λήψη άδειας από το Διοικητικό Συμβούλιο ή τη Γενική Συνέλευση για τη σύναψη των συμβάσεων της εταιρίας, καθώς και παροχής ασφαλειών και εγγυήσεων προς τρίτους που κατηγοριοποιούνται σε αυτή την κατηγορία. Ως συνδεδεμένα πρόσωπα ορίζονται:⁶

1. Για τις εταιρίες με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά τα πρόσωπα που ορίζονται από το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 24: «Γνωστοποιήσεις Συνδεδεμένων Μερών» και τα νομικά πρόσωπα που ορίζονται από το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 27: «Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις».
2. Για τις λοιπές εταιρίες, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα πρόσωπα που ελέγχουν την εταιρία αλλά και τα στενά μέλη οικογένειας αυτών όπως ορίζονται από τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (νόμος 4308/2014).

⁶ Ν. 4548/2018, άρθρο 99,§2

3. Τα πρόσωπα, ως προς τα οποία έχει επεκταθεί με καταστατική πρόβλεψη λήψης άδειας, ιδίως, οι γενικοί διευθυντές και οι διευθυντές της εταιρίας.

Ωστόσο, με τη νέα νομοθεσία δεν υπάρχει πλέον η διάκριση μεταξύ των συμβάσεων, όπως οι δανειακές και οι πιστωτικές, αντιθέτως, όλες οι συμβάσεις υπάγονται σε ενιαίο καθεστώς, όπως επιτάσσουν οι Ευρωπαϊκές Οδηγίες. Ωστόσο υπάρχουν και εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής των ρυθμίσεων αυτών, οι οποίες δεν εφαρμόζονται σε εταιρίες με μετοχές μη εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, και είναι οι εξής:⁷

1. Πράξεις που δεν ξεπερνούν τα όρια των τρεχουσών συναλλαγών της εταιρίας. Ως τρέχουσες συναλλαγές θεωρούνται, όσες είναι συνήθεις σε σχέση με τις εργασίες και το αντικείμενο της επιχειρηματικής δραστηριότητας της εταιρίας, ως προς το είδος και το μέγεθός τους και συνάπτονται με τους συνήθεις όρους της αγοράς. Για εταιρία με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, το Διοικητικό Συμβούλιο θεσπίζει εσωτερική διαδικασία για την περιοδική αξιολόγηση του κατά πόσον πληρούνται οι συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

2. Συμβάσεις που αφορούν τις αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρίας και όσων διαθέτουν διευθυντικές ή διοικητικές θέσεις, καθώς στα πρόσωπα αυτά εφαρμόζονται συγκεκριμένες διατάξεις.

3. Συμβάσεις με πιστωτικά ιδρύματα βάσει μέτρων που έχουν σκοπό τη διαφύλαξη της σταθερότητάς τους, μετά από έγκριση της αρμόδιας αρχής που είναι υπεύθυνη για την προληπτική εποπτεία.

4. Συμβάσεις της εταιρείας με τους μετόχους της, εφόσον η δυνατότητα κατάρτισης προσφέρεται σε όλους τους μετόχους της εταιρίας, και διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των μετόχων και η προστασία των συμφερόντων της εταιρίας.

5. Συμβάσεις της εταιρίας με θυγατρική της, στην οποία δεν μετέχει κανένα πρόσωπο συνδεδεμένο, ή δεν έχουν συνάψει συμβάσεις παροχής ασφαλειών ή εγγυήσεων με αυτούς.

6. Συμβάσεις ή ασφάλειες ή εγγυήσεις της εταιρίας προς θυγατρική της, οι οποίες συνάπτονται ή παρέχονται προς το συμφέρον της εταιρίας, της θυγατρικής της και όλων των μετόχων τους που δεν είναι συνδεδεμένα μέρη. Στην περίπτωση αυτή συντάσσεται έκθεση, η οποία αξιολογεί κατά πόσον υπάρχει επαρκής προστασία των συμφερόντων τους.

⁷ N.4548/2018, άρθρο 99, §3

Τίθενται προϋποθέσεις για την έγκυρη χορήγηση της άδειας από την εταιρία, προς τη σύναψη συναλλαγών με συνδεδεμένα πρόσωπα οι όποιες συνίστανται στη χορήγηση άδειας από το αρμόδιο εταιρικό όργανο (Δ.Σ. ή Γ.Σ.), στην κατάρτιση έκθεσης αξιολόγησης για εταιρίες με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά και στην τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας.

Ως προς το αρμόδιο εταιρικό όργανο, ο νέος νόμος διαφοροποιείται από τον παλαιότερο, καθώς η χορήγηση άδειας κατάρτισης συναλλαγής της εταιρίας με συνδεδεμένο πρόσωπο ή παροχής ασφαλειών και εγγυήσεων προς τρίτους υπέρ του συνδεδεμένου μέρους, ήταν αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης. Πλέον, ο νόμος προβλέπει ότι η σχετική άδεια χορηγείται από το Διοικητικό Συμβούλιο και έχει διάρκεια ισχύος έξι μήνες ή ενός έτους με την χορήγηση ενιαίας άδειας σε περίπτωση επαναλαμβανόμενων συμβάσεων. Ωστόσο, μπορεί να συμμετέχει και η Γενική Συνέλευση στη χορήγηση της συγκεκριμένης άδειας. Πιο συγκεκριμένα, η Γενική Συνέλευση παρεμβαίνει ώστε να ζητήσει το 5% του μετοχικού κεφαλαίου (ή μικρότερο ποσοστό εφόσον προβλέπεται στο καταστατικό, έως και 1%) εντός δέκα ημερών από την δημοσίευση της ανακοίνωσης χορήγησης της άδειας από το Διοικητικό Συμβούλιο ή σε περίπτωση που η λήψη απόφασης είναι αδύνατη από αυτό, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων των μελών του. Σε περίπτωση που το Διοικητικό Συμβούλιο προέβη στη σύναψη της σύμβασης με συνδεδεμένο πρόσωπο χωρίς να λάβει προηγουμένως την άδεια της Γενικής Συνέλευσης για τη συγκεκριμένη συναλλαγή, τότε η χορήγηση της άδειας με μεταγενέστερη απόφαση της Γενικής Συνέλευσης ματαιώνεται, εφόσον αντιταχθεί σε αυτήν το 1/20 του εκπροσωπούμενου μετοχικού κεφαλαίου στη σχετική συνέλευση (και εδώ το καταστατικό μπορεί να μειώσει το ποσοστό μέχρι το 1%). Η διαδικασία χορήγησης της άδειας από τη Γενική Συνέλευση γίνεται χωρίς τη συμμετοχή του μετόχου, τον οποίο αφορά η συναλλαγή.

Ως προς την τήρηση των διατυπώσεων δημοσίευσης της άδειας, οι εταιρίες με εισηγμένες μετοχές σε ρυθμιζόμενη αγορά, κατά την απόφαση για χορήγηση της άδειας από το αρμόδιο όργανο, λαμβάνεται με βάση την έκθεση του ορκωτού ελεγκτή ή της ελεγκτικής εταιρίας, η οποία αξιολογεί το βαθμό που η συναλλαγή είναι δίκαιη και εύλογη για την εταιρία και για τους υπόλοιπους μετόχους της με επεξήγηση των παραδοχών και των μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν για τη διαπίστωση αυτή. Η παροχή της άδειας ανακοινώνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο ή τη Γενική Συνέλευση πριν την ολοκλήρωση της συναλλαγής. Η συγκεκριμένη ανακοίνωση πρέπει να περιλαμβάνει πληροφορίες ως προς τη φύση της σχέσης της εταιρίας με το συνδεδεμένο μέρος, την ημερομηνία και την αξία της συναλλαγής, καθώς

και κάθε άλλη πληροφορία που είναι αναγκαία για να αξιολογηθεί κατά το βαθμό που η συναλλαγή είναι δίκαιη και εύλογη για την εταιρία και τα πρόσωπα που δεν αποτελούν συνδεδεμένο μέλος.

Ο νέος νόμος αναμορφώνει και το καθεστώς αμοιβών του Διοικητικού Συμβουλίου. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δικαιούνται να λαμβάνουν αμοιβή ή άλλες παροχές, σύμφωνα με το νόμο, το καταστατικό της εταιρίας και κατά περίπτωση την πολιτική αποδοχών της. Σε περίπτωση που η αμοιβή των μελών του Δ.Σ. δεν ορίζεται από αυτά, μπορεί να εγκριθεί με ειδική απόφαση της Γενικής Συνέλευσης. Επίσης, επιτρέπεται η αμοιβή επί των κερδών χρήσης να παρέχεται μόνο αν κάτι τέτοιο προβλέπεται στο καταστατικό και το ύψος προσδιορίζεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, με απλή απαρτία και πλειοψηφία, και υπολογίζεται από το υπόλοιπο των καθαρών κερδών μετά την αφαίρεση του τακτικού αποθεματικού και τη διανομή του ελάχιστου μερίσματος προς τους μετόχους. Η Γενική Συνέλευση μπορεί να επιτρέψει προκαταβολή αμοιβής για το χρονικό διάστημα μέχρι την επόμενη τακτική γενική συνέλευση. Η προκαταβολή της αμοιβής τελεί υπό την αίρεση της έγκρισής της από την επόμενη τακτική Γενική Συνέλευση. Ακόμη, ρυθμίζεται η διαδικασία του δικαστικού ελέγχου του υπέρογκου της αμοιβής ή παροχής που καταβλήθηκε ή αποφασίσθηκε να καταβληθεί σε συγκεκριμένο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Κάτι τέτοιο υφίσταται αν στην απόφαση καταβολής της αμοιβής αντιταχθούν μέτοχοι που κατέχουν το 10% του κεφαλαίου. Η αίτηση προς το δικαστήριο υποβάλλεται εντός δύο μηνών από την έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων οι οποίοι εκπροσωπούν το 5% του μετοχικού κεφαλαίου και είναι ενάντια στην απόφαση αυτή.

Ως προς την πολιτική των αποδοχών της εταιρίας, η οποία θεσπίζεται στο νέο νόμο και ακολουθεί τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες, αφορά τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα διευθυντικά στελέχη της εταιρίας, εάν υπάρχουν. Η συγκεκριμένη πολιτική εγκρίνεται από την Γενική Συνέλευση και έχει διάρκεια ισχύος τεσσάρων ετών και δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της εταιρίας για όσο χρονικό διάστημα ισχύει.

Τέλος, δίνεται η δυνατότητα διορισμού μονομελούς Διοικητικού Συμβουλίου, όμως μόνο στις μικρές και πολύ μικρές εταιρίες. Ο διορισμός του συμβούλου – διαχειριστή γίνεται με την εκλογή του από τη Γενική Συνέλευση της εταιρίας εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό της, και πρέπει να είναι υποχρεωτικά φυσικό πρόσωπο. Αυτό μπορεί να επιφέρει σημαντική μείωση στις ασφαλιστικές επιβαρύνσεις καθώς όλα τα μέλη του

Διοικητικού Συμβουλίου καταβάλουν ασφαλιστικές εισφορές εφόσον είναι μέτοχοι με τουλάχιστον 3%.

3.6 Γενική Συνέλευση

Η Γενική Συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο αποφάσεων των ανώνυμων εταιριών, οι οποίες σχετίζονται με την τροποποίηση του καταστατικού της, την εκλογή μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των ελεγκτών, την έγκριση της συνολικής διαχείρισης και την απαλλαγή ελεγκτών, την έγκριση των ετησίων ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, τη διάθεση κερδών, την έγκριση αμοιβών ή προκαταβολής αλλά και την πολιτική αποδοχών σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τη συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, παράταση της διάρκειας ή λύσης της εταιρίας καθώς και τον διορισμό εκκαθαριστών της.

Ως προς τα είδη της Γενικής Συνέλευσης δεν υπάρχει κάποια τροποποίηση και παραμένει ο διαχωρισμός της σε τακτική συνέλευση, κατά την οποία λαμβάνονται αποφάσεις σχετικά με την έγκριση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και την εκλογή ελεγκτών της εταιρίας. Η σύγκλησή της είναι υποχρεωτική και γίνεται μία φορά τον χρόνο, το αργότερο μέχρι την δέκατη μέρα του ένατου μηνά μετά τη λήξη της εταιρικής χρήσης. Αντιθέτως, η έκτακτη συνέλευση συγκαλείται εκτάκτως, όποτε δηλαδή το κρίνει αναγκαίο το Διοικητικό Συμβούλιο. Ένας ακόμη λόγος σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης είναι η τροποποίηση του καταστατικού της εταιρίας κατά την οποία απαιτείται αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία.

Με την θέσπιση του νόμου 4548/2018 έχουν επέλθει ορισμένες αλλαγές, όπως στους τρόπους διενέργειας της Γενικής Συνέλευσης. Αναλυτικότερα, οι αποφάσεις λαμβάνονται με την συνεδρίασή της στον τόπο που προβλέπει το καταστατικό της αλλά και με το πρακτικό «δια περιφοράς» με την αλλαγή ότι οι υπογραφές των μετόχων ή των αντιπροσώπων τους μπορεί να αντικατασταθεί με ανταλλαγή ηλεκτρονικών μηνυμάτων ή με άλλα ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον το προβλέπει το καταστατικό. Ωστόσο, για τις εταιρίες οι οποίες δεν είναι εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά και τα προβλέπει το καταστατικό τους, εισάγεται και ένας ακόμη τρόπος συνεδρίασης, αυτός κατά τον οποίο η συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης γίνεται εξ αποστάσεως. Αυτό επιτυγχάνεται με την χρήση ηλεκτρονικών μέσων.

Ως προς την σύγκλιση της Γενικής Συνέλευσης, αρμόδιο όργανο είναι το Διοικητικό Συμβούλιο ή ο εκκαθαριστής. Ωστόσο, μπορεί να συγκληθεί μετά από αίτημα της μειοψηφίας των μετόχων αλλά και από τον ελεγκτή με αίτημα στο Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο πρέπει να διεκπεραιωθεί εντός δέκα ημερών. Για την δημοσίευση πρόσκλησης της Γενικής Συνέλευσης ορίζεται προθεσμία είκοσι ημερών. Ταυτόχρονα, εισάγεται το δικαίωμα κάθε μετόχου με συμμετοχή του σε μη εισηγμένες εταιρίες σε ρυθμιζόμενη αγορά, να μπορεί να ζητήσει ατομική πληροφόρηση από την εταιρία μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας για επικείμενες Γενικές Συνελεύσεις και να την λαμβάνει τουλάχιστον δέκα ημέρες πριν την διεξαγωγή της. Επίσης, ρυθμίζεται το ζήτημα της ενημέρωσης των μετόχων πριν την τακτική Γενική Συνέλευση, καθώς επεκτείνονται οι υποχρεώσεις παροχής πληροφόρησής τους από τη δημοσίευση της πρόσκλησης.

Ως προς τους μετόχους που είναι δικαιούμενοι συμμετοχής στη Γενική Συνέλευση, καταργείται η υποχρέωση κατάρτισης πίνακα μετόχων δικαιούμενων συμμετοχής σε αυτήν, προκατάθεσης μετοχών και νομιμοποιητικών εγγράφων, εκτός και εάν προβλέπονται από το καταστατικό. Σε αντικατάσταση αυτού, η νομιμοποίηση των μετοχών γίνεται κατά την ημέρα σύγκλισης της Γενικής Συνέλευσης, με κάθε δυνατό μέσο, όπως την χρήση της τεχνολογίας. Η συμμετοχή τους μπορεί να γίνει εξ' αποστάσεως σε πραγματικό χρόνο με την χρήση οπτικοακουστικών ή άλλων ηλεκτρονικών μέσων χωρίς φυσική παρουσία του μετόχου, αλλά και με επιστολική ψήφο με αλληλογραφία ή με ηλεκτρονικά μέσα με την αποστολή της ψήφου τους τουλάχιστον εικοσιτέσσερις ώρες πριν την έναρξη της συνεδρίασης.

Κατά την σύγκλησή της μπορούν να παρίστανται τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, οι ελεγκτές της εταιρίας αλλά και με την απόφαση του προέδρου της Γενικής Συνέλευσης, τρίτα πρόσωπα τα οποία δεν έχουν καμία μετοχική ιδιότητα και δεν αντιτίθενται στο εταιρικό συμφέρον. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται σε αυτήν καταχωρούνται σε περίληψη σε ειδικό βιβλίο πρακτικών.

3.7 Δικαιώματα Μειοψηφίας – Ενώσεις Μετόχων

Ως προς τα δικαιώματα μειοψηφίας, ο νέος νόμος δεν επιφέρει σημαντικές αλλαγές, εκτός από ορισμένες τροποποιήσεις. Μία από αυτές είναι ότι σε περίπτωση που οι μέτοχοι που αποτελούν το 1/20 του μετοχικού κεφαλαίου της ανώνυμης εταιρίας και ζητήσουν τη

σύγκληση έκτακτης Γενικής Συνέλευσης, ορίζεται κατηγορηματικά από το νόμο ότι η απόφαση του δικαστηρίου που παρέχει την άδεια σύγκλησής της δεν προσβάλλεται με ένδικα μέσα.

Επίσης, μεταβολή υπάρχει στο ποσοστό εκπροσώπησης των μετόχων που μπορούν να ζητήσουν πληροφορίες σχετικά με την πορεία των εταιρικών υποθέσεων και την περιουσιακή κατάσταση της εταιρίας. Η μεταβολή αυτή είναι από το 1/5, που ίσχυε μέχρι πρότινος, στο 1/10 του μετοχικού κεφαλαίου. Σε περίπτωση αμφισβήτησης της άρνησης του Διοικητικού Συμβουλίου για την παροχή των συγκεκριμένων πληροφοριών προς τους μετόχους, η υπόθεση επιλύεται στο δικαστήριο με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Η απόφαση του δικαστηρίου δεν προσβάλλεται από ένδικα μέσα και η εταιρία υποχρεούται να παρέχει τις πληροφορίες.

Ταυτόχρονα, προστίθεται ένα νέο ατομικό μετοχικό δικαίωμα πληροφόρησης, για τις μη εισηγμένες εταιρίες, σχετικά με το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας (όπως για παράδειγμα το ύψος του κεφαλαίου, ο αριθμός και οι κατηγορίες των μετοχών) εφόσον οι συγκεκριμένες πληροφορίες δεν είναι δημοσιευμένες, αλλά και τη θέση του μετόχου στην εταιρία. Οι πληροφορίες αυτές παρέχονται εντός είκοσι ημερών από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Ακόμη, εισάγεται η καταστατική δυνατότητα, κάθε μέτοχος να μπορεί να ζητήσει και να του χορηγηθεί πίνακας μετόχων, στον οποίο αναγράφονται τα προσωπικά στοιχεία καθώς και ο αριθμός των μετοχών της εταιρίας που κατέχει ο κάθε μέτοχος, με ταυτόχρονη δυνατότητα να μη συμπεριλαμβάνει στο σχετικό πίνακα μετόχους που κατέχουν λιγότερο από 1% του κεφαλαίου.

Ως προς τη λειτουργία του έκτακτου ελέγχου, η βασική ρυθμιστική δομή και λειτουργία του δεν τροποποιείται. Λόγω της κατάργησης της διοικητικής εποπτείας, ο Υπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης δεν μπορεί να ζητήσει τον έκτακτο έλεγχο, ενώ παραμένει ως έχει η αρμοδιότητα της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για τις εισηγμένες εταιρείες. Ωστόσο, δικαίωμα αίτησης για έκτακτο έλεγχο της εταιρίας από το δικαστήριο, που δικάζει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, έχουν οι μέτοχοι της εταιρίας που αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 1/20 του καταβεβλημένου κεφαλαίου. Επίσης, μπορούν να ζητήσουν έκτακτο έλεγχο μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/5 του καταβεβλημένου κεφαλαίου, οι οποίοι βασίζονται σε συγκριμένες ενδείξεις ότι η διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων δεν ασκείται όπως απαιτείται κατά τη χρηστή και συνετή διαχείριση. Κατά τη διενέργεια του έκτακτου ελέγχου, θεσπίζονται τόσο η δυνατότητα του δικαστηρίου να διορίσει επιπλέον ελεγκτές για την

αξιολόγηση της νομιμότητας της διαχείρισης όσο και η υποχρέωση του Διοικητικού Συμβουλίου να γνωστοποιήσει την έκθεση των ελεγκτών στην επόμενη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Τέλος, αξιοσημείωτο είναι ότι με το νέο νόμο 4548/2018 εισάγεται στο ελληνικό δίκαιο η έννοια των ενώσεων μετόχων. Μέσα από αυτές τις ενώσεις μπορούν να ασκηθούν τα δικαιώματα μειοψηφίας. Η σύσταση των συγκεκριμένων ενώσεων περιλαμβάνει μετόχους μίας ή περισσότερων συγκεκριμένων εταιριών οι οποίες έχουν την μορφή σωματείου και αποκτούν νομική μορφή με την εγγραφή τους στο Μητρώο Ενώσεων Καταναλωτή. Πριν την άσκηση των δικαιωμάτων, η εκάστοτε ένωση πρέπει να γνωστοποιήσει την έγκυρη σύστασή της αλλά και το καταστατικό της στην εταιρία που είναι μέτοχοι τα μέλη της, αναφέροντας τα ονόματα τους. Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται η άσκηση των μετοχικών δικαιωμάτων και επιτυγχάνεται ο έλεγχος της εταιρικής διοίκησης.

3.8 Διανομή Κερδών

Οι νέες διατάξεις δε φέρουν καμία τροποποίηση στο τακτικό αποθεματικό, επομένως συνεχίζει να υφίσταται η υποχρέωση κατά τη διανομή κερδών, τουλάχιστον το 5% των καθαρών κερδών να χρησιμοποιείται για τον σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού, μέχρι το αποθεματικό να ισούται τουλάχιστον με το 1/3 του κεφαλαίου της εταιρίας.

Ωστόσο, κατά τη διανομή κερδών υπάρχουν διαφοροποιήσεις με τον προγενέστερο νόμο και γίνεται προσπάθεια να αποσαφηνιστούν τα ποσά των κερδών τα οποία μπορούν να διανεμηθούν, ώστε να είναι βέβαιο ότι πρόκειται για ποσά που αποτελούν πραγματικά κέρδη. Οι διαφοροποιήσεις που υπάρχουν είναι κυρίως ως προς τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς που ισχύουν κατά τη διανομή ποσών. Μία από αυτές είναι η προϋπόθεση ότι δεν μπορεί να γίνει καμία διανομή στους μετόχους, εάν κατά την ημερομηνία λήξης της τελευταίας χρήσης το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας μειώνεται κάτω από το ποσό του κεφαλαίου, προσαυξημένο με τα αποθεματικά και με τα υπόλοιπα πιστωτικά κονδύλια της καθαρής θέσης που δεν επιτρέπεται να διανεμηθούν καθώς και τα ποσά των πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων, που δεν αποτελούν πραγματοποιημένα κέρδη. Επίσης, υπάρχουν διαφοροποιήσεις ως προς το όριο διανομής ποσών, καθώς το ποσό που διανέμεται στους μετόχους δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των αποτελεσμάτων της

τελευταίας χρήσης, προσαυξημένο με τα κέρδη προηγούμενων χρήσεων τα οποία δεν έχουν διατεθεί, τα αποθεματικά για τα οποία επιτρέπεται και αποφασίστηκε η διανομή τους και μειωμένο κατά το ποσό των ζημιών προηγούμενων χρήσεων, τα ποσά που επιβάλλεται να διατεθούν για το σχηματισμό αποθεματικών αλλά και κατά το ποσό των πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων που δεν αποτελούν πραγματοποιημένα κέρδη.

Κατά τον προσδιορισμό των καθαρών κερδών προς διάθεση, η νέα νομοθεσία αναμορφώνει την σειρά κατά την οποία διατίθενται. Αναλυτικότερα, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης διατίθενται εφόσον:⁸

1. πρώτα αφαιρεθούν τα ποσά των πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων τα οποία δεν αποτελούν πραγματοποιημένα κέρδη,
2. αφαιρεθεί το ποσό για τον υποχρεωτικό σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού,
3. κρατείται το απαιτούμενο πόσο για την καταβολή του ελάχιστου μερίσματος και
4. το υπόλοιπο ποσό των καθαρών κερδών που απομένει διατίθεται σύμφωνα με το καταστατικό.

Το ποσό που διανέμεται στους μετόχους, δίνεται εντός δύο μηνών από τη σύγκλιση της τακτικής Γενικής Συνέλευσης για την έγκριση των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και τη λήψη απόφασης διανομής.

Ως προς το ελάχιστο μέρισμα, συνεχίζει να υπολογίζεται με ποσοστό 35% επί των καθαρών κερδών μετά την αφαίρεση των μη πραγματικών κερδών και του τακτικού αποθεματικού, ενώ η διανομή του μπορεί να γίνει σε μετρητά αλλά και σε είδος. Ακόμη, προβλέπεται με απόφαση της Γενική Συνέλευσης η μείωση του ελάχιστου μερίσματος έως το 10% των καθαρών κερδών, καθώς και τα κέρδη προς διανομή ως ελάχιστο μέρισμα να μπορούν να κεφαλαιοποιηθούν και να διανεμηθούν στους δικαιούχους με μορφή μετοχών, οι οποίες υπολογίζονται με βάση την ονομαστική τους αξία.

Ως προς το προσωρινό μέρισμα, τη μεταγενέστερη διανομή κερδών και προαιρετικών αποθεματικών δεν ισχύει πλέον ο περιορισμός του ημίσεος των κερδών, ο οποίος ίσχυε στον προϋφιστάμενο νόμο, αλλά τίθενται αυστηρότερες προϋποθέσεις για τη διανομή τους, όπως η κατάρτιση χρηματοοικονομικών καταστάσεων από τις οποίες προκύπτουν τα υφιστάμενα

⁸ Ν. 4548/2018, άρθρο 160, §2

αναγκαία ποσά αλλά και η υποβολή τους δύο μήνες πριν τη διανομή αντί των είκοσι ημερών που απαιτούνταν παλαιότερα. Τέλος, η διανομή κερδών και προαιρετικών αποθεμάτων γίνεται μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης ή του Διοικητικού Συμβουλίου και υπόκειται σε δημοσιότητα.

3.9 Λύση και Εκκαθάριση

Η λύση της εταιρίας επέρχεται:⁹

1. με την πάροδο της διάρκειάς της που αναγράφεται στο καταστατικό της,
2. με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία,
3. με δικαστική απόφαση,
4. με την κήρυξή της σε πτώχευση καθώς και
5. σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης πτώχευσης λόγω ανεπάρκειας της περιουσίας του οφειλέτη για την κάλυψη των εξόδων της διαδικασίας, η οποία προστίθεται με το νέο νόμο.

Ως προς τη δικαστική απόφαση ορίζεται ότι:¹⁰

1. αρκεί η μη υποβολή χρηματοοικονομικών καταστάσεων δύο διαχειριστικών χρήσεων για την υποβολή αίτησης λύσης, αντί τριών που ίσχυε με τον προϋφιστάμενο νόμο,
2. δεν έχει το ελάχιστο κεφάλαιο που ορίζει ο νόμος ή
3. κατά την σύσταση της εταιρίας δεν καταβλήθηκε το κεφάλαιο της, όπως ορίζεται στο καταστατικό της.

Στην περίπτωση λύσης με αίτηση των μετόχων υπάρχουν ορισμένες τροποποιήσεις, καθώς ως αρμόδιο δικαστικό όργανο για την εξέταση της εν λόγω αίτησης ήταν το πολυμελές

⁹ Ν. 4548/2018, άρθρο 164, §1

¹⁰ Ν. 4548/2018, άρθρο 165, §1

πρωτοδικείο ενώ με την θέσπιση του νέου νόμου πλέον ορίζεται το μονομελές πρωτοδικείο. Επίσης, καταργείται η δυνατότητα παράτασης της προθεσμίας για την άρση των λόγων λύσης, καθώς κρίθηκε ότι αρκεί το διάστημα των δύο ως τεσσάρων μηνών, σε σχέση με τους δύο έως έξι μήνες με τη δυνατότητα παράτασης τριών μηνών που ίσχυε με τον προϋφιστάμενο νόμο. Αντίθετα, υπάρχει αύξηση στο απαιτούμενο ποσοστό των μετόχων που δικαιούνται να παρέμβουν στη δίκη και να ζητήσουν εξαγορά μετοχών από τους μετόχους που έχουν κάνει την αίτηση, και συγκεκριμένα από το 1/5 στο 1/3 όπως ορίζεται από το νέο νόμο 4548/2018.

Ως προς την εκκαθάριση, ορίζεται πλέον το χρονικό περιθώριο τριών μηνών για την ολοκλήρωση της απογραφής των περιουσιακών στοιχείων και έπειτα την δημοσίευση του ισολογισμού της χωρίς την απαίτηση έγκρισής του από τη Γενική Συνέλευση. Επίσης, οι εκκαθαριστές μπορούν να εκποιήσουν τα περιουσιακά στοιχεία της υπό εκκαθάριση εταιρίας μετά την πάροδο τριών μηνών από την λύση της, αντί των τεσσάρων μηνών που ίσχυε από τον παλαιότερο νόμο. Ακόμη, ορίζεται το σχέδιο επιτάχυνσης και περάτωσης της εκκαθάρισης της εταιρίας, για το οποίο υποχρεούται να το υποβάλλει ο εκκαθαριστής με σύγκλιση της Γενικής Συνέλευσης και υποβάλλεται 3 χρόνια μετά την έναρξη της εκκαθάρισης της αντί για 5 χρόνια που ίσχυε μέχρι πρότινος. Τέλος, προστίθεται και η δυνατότητα στους μετόχους με αίτησή τους προς το δικαστήριο να προτείνουν την προσθήκη νέων μέτρων στο σχέδιο αυτό, καθώς και η αντίστοιχη δυνατότητα του δικαστηρίου να αποκλίνει από το αρχικό σχέδιο, ακόμα και με την πρόσθεση νέων μέτρων, με στόχο τα μέτρα αυτά να είναι ρεαλιστικά.

Κατά τη διαγραφή της εταιρίας, δίνεται πλέον η δυνατότητα αίτησης ανάκλησης της πτωχευτικής διαδικασίας σε περίπτωση που αποκαλυφθούν νέα περιουσιακά στοιχεία και χρέη τα οποία δεν ικανοποιήθηκαν, παρόλο που υπήρχαν στοιχεία του ενεργητικού της. Επίσης, εάν παρέλθουν πέντε έτη από την έναρξη της εκκαθάρισης, τεκμαίρεται ότι περατώθηκε. Τέλος, τα βιβλία και έγγραφα της εταιρίας φυλάσσονται για δέκα έτη από τον τελευταίο εκκαθαριστή της εταιρίας ή από άλλο πρόσωπο που έχει ορίσει το δικαστήριο.

3.10 Ποινικές διατάξεις

Στο νέο νόμο περιλαμβάνονται κάποιες ποινικές διατάξεις με σκοπό να θεσπίζουν αυστηρότερες ποινές, καθώς αυξάνονται οι ποινικές ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου και των τακτικών ελεγκτών, κυρίως ως προς τις ψευδείς πληροφορίες προς το επενδυτικό κοινό. Οι συγκεκριμένες διατάξεις ισχύουν και συμπληρώνουν άλλους νόμους.

Αναλυτικότερα, ως προς την παροχή ψευδών πληροφοριών ή παραπλανητικών δηλώσεων προς το κοινό, αυξάνεται η ποινή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς τιμωρούνται με φυλάκιση και με χρηματική ποινή από 10.000 μέχρι 100.000 ευρώ οποιοσδήποτε από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ο ιδρυτής ή ο διευθυντής της εταιρίας, εάν εν γνώσει του έχει προβεί σε ψευδής δηλώσεις προς το κοινό. Οι πληροφορίες αυτές μπορεί να αφορούν, την κάλυψη ή την καταβολή του κεφαλαίου ή να έχει ως σκοπό την εγγραφή σε τίτλους εκδιδόμενους από την εταιρία, οι οποίοι ασκούν σημαντική επιρροή ως προς τις εταιρικές υποθέσεις. Οι ίδιες ποινές ισχύουν για μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου που θα προβεί σε παραβιάσεις όπως την εν γνώσει του σύνταξη ή έγκριση παραπλανητικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων, τη διανομή κερδών ή άλλων ωφελημάτων σε μετόχους ή τρίτα πρόσωπα τα οποία δεν προκύπτουν από τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, τη χορήγηση δανείων, προκαταβολών ή εγγυήσεων επιβαρύνοντας την εταιρία ή άλλες θυγατρικές της με σκοπό να αποκτήσει τρίτος μετοχές της καθώς και εν γνώσει του να συντάξει αναληθή ή ελλιπή έκθεση διαχείρισης.

Ως προς τις παραβάσεις των τακτικών ελεγκτών, αυξάνεται η ποινική ευθύνη τους καθώς ο ελεγκτής τιμωρείται με φυλάκιση τριών ετών ή με χρηματική ποινή από 10.000 έως 100.000 ευρώ ή και με τις δύο ποινές, εάν ο ίδιος γνωρίζει ότι οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν καταρτισθεί κατά παράβαση του νόμου ως προς το περιεχόμενο τους ή παραβιάζει το καθήκον εχεμύθειας που κατέχει από το νόμο.

Για παραβάσεις οι οποίες σχετίζονται με την εύρυθμη λειτουργία της εταιρίας, επιβάλλεται είτε ποινή φυλάκισης μέχρι τριών ετών είτε χρηματική ποινή από 5.000 έως 50.000 ευρώ. Αξιοποινες πράξεις θεωρούνται:¹¹

1. η σύναψη σύμβασης με τρίτο πρόσωπο χωρίς να υπάρχει άδεια από το Διοικητικό Συμβούλιο ή την Γενική Συνέλευση,

¹¹ Ν. 4548/2018, άρθρο 179

2. σε περίπτωση που μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου παραβιάζει την υποχρέωση πιστοποίησης καταβολής κεφαλαίου που ορίζει ο νόμος, ή προβαίνει σε ψευδή πιστοποίηση της εν λόγω καταβολής,
3. μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου που παραλείπει να συντάξει ή συντάσσει εκπρόθεσμα τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις,
4. μέλος της παραβιάζει την υποχρεωτική αναπροσαρμογή κεφαλαίου καθώς και
5. όποιος παρεμποδίζει τον τακτικό ή έκτακτο έλεγχο της εταιρίας ή δεν παρέχει στους ελεγκτές τις απαραίτητες πληροφορίες.

Τέλος, οι παραβάσεις που σχετίζονται με τις συνελεύσεις μετοχών ή ομολογιούχων τιμωρούνται με χρηματική ποινή από 5.000 έως 15.000 ευρώ. Παραβάσεις που ανήκουν σε αυτή την κατηγορία είναι:¹²

1. η συμμετοχή ή ψηφοφορία στη Γενική Συνέλευση των μετόχων ή των ομολογιούχων ατόμων που δεν έχουν αυτό το δικαίωμα,
2. η παράλειψη σύγκλισης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων ή των ομολογιούχων ή να μην συμπεριλαμβάνεται σε αυτήν ορισμένο θέμα στην ημερήσια διάταξη της καθώς και
3. μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου να μην παρέχει πληροφορίες προς τους μετόχους.

3.11 Συμπεράσματα – Παρατηρήσεις

Με τη θέσπιση του νέου νόμου 4548/2018 για την ανώνυμη εταιρία, έχουν επέλθει αρκετές αλλαγές ως προς τον τρόπο λειτουργίας της, αλλά και τη σύστασή της. Οι αλλαγές αυτές έχουν ως σκοπό την εναρμόνιση της εταιρίας με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες, τα Διεθνή και Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα που τηρούνται, καθώς και την εξέλιξη της τεχνολογίας. Επίσης, ο νέος νόμος στόχο έχει τη μείωση της γραφειοκρατίας μέσω της ελαχιστοποίησης της κρατικής εποπτείας, την καλύτερη λειτουργία της εταιρίας με περισσότερη διαφάνεια με την απλοποίηση των διαδικασιών της, αλλά και την καταπολέμηση του ξεπλύματος μαύρου

¹² Ν. 4548/2018, άρθρο 164, §1

χρήματος όπως στην περίπτωση των ονομαστικών μετοχών. Τέλος, γίνεται προσπάθεια για την ίση μεταχείριση και ενημέρωση όλων των μετόχων της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

4.1 Εισαγωγικές Παρατηρήσεις

Σε αυτό το κεφάλαιο θα παρουσιαστεί η φορολογία εισοδήματος των ανώνυμων εταιριών για το φορολογικό έτος 2019. Η φορολογία στην Ελλάδα είναι ένα ιδιαίτερο θέμα, καθώς δεν υπάρχει σταθερή φορολόγηση και μακροπρόθεσμος σχεδιασμός της.

4.2 Φορολογικοί Συντελεστές

Οι ανώνυμες εταιρίες είναι νομικά πρόσωπα και φορολογούνται για τα εισοδήματα που αποκτούν κάθε έτος ανάλογα με τους συντελεστές φορολογίας εισοδήματος που ισχύουν για το εκάστοτε φορολογικό έτος.

Αναλυτικότερα, τα νομικά πρόσωπα για τα εισοδήματα που απέκτησαν το 2018 φορολογήθηκαν με συντελεστή 29% επί των κερδών που πραγματοποίησαν στη χρήση. Σύμφωνα με το ισχύον φορολογικό νομοσχέδιο τα εισοδήματα τους για το φορολογικό έτος 2019 θα φορολογηθούν με συντελεστή 28%, ενώ ο συντελεστής θα συνεχίσει να μειώνεται κατά μία εκατοστιαία μονάδα έτσι ώστε το 2022 να φτάσει σε ποσοστό 25%. Ως προς την προκαταβολή φόρου, αυτή παραμένει στο 100%, σε αντίθεση με τον παρακρατούμενο φόρο μερισμάτων ο οποίος για το 2018 ανερχόταν στο 15%, ενώ για το 2019 μειώθηκε στο 10%.

Πλέον των δύο αναφερόμενων φόρων υπάρχει και το τέλος επιτηδεύματος, το οποίο ορίζεται σε:¹³

α) 800 ευρώ ετησίως, για νομικά πρόσωπα που ασκούν εμπορική επιχείρηση και έχουν την έδρα τους σε τουριστικούς τόπους και σε πόλεις ή χωριά με πληθυσμό έως 200.000 κατοίκους.

¹³ Ν. 3986/2011, άρθρο 31

β) 1.000 ευρώ ετησίως, για νομικά πρόσωπα που ασκούν εμπορική επιχείρηση και έχουν την έδρα τους σε πόλεις με πληθυσμό πάνω από 200.000 κατοίκους.

γ) 650 ευρώ, ετησίως, για ατομικές εμπορικές επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες.

δ) 600 ευρώ ετησίως, για κάθε υποκατάστημα.

4.3 Αριθμητικό Παράδειγμα Φορολόγησης Ανώνυμης Εταιρίας

Η εταιρία «ΑΛΦΑ Α.Ε.» με μετοχικό κεφάλαιο 600.000 ευρώ και τακτικό αποθεματικό 180.000 ευρώ, κατά την εταιρική χρήση 01/01/2019 – 31/12/2019 τα καθαρά της κέρδη ανήλθαν στο ποσό των 1.800.000 ευρώ. Οι λογιστικές διαφορές που δηλώθηκαν στην φορολογική δήλωση είναι 200.000 ευρώ. Από τα κέρδη αποφάσισαν να διανεμηθούν σαν μέρισμα 1.000.000 ευρώ. Κατά την διάρκεια της χρήσης έγιναν παρακρατήσεις 80.000 ευρώ και η προκαταβολή του προηγούμενου έτους ανέρχεται στις 150.000 ευρώ. Οι φόροι που θα καταβάλει μετά την φορολογική της δήλωση για τα εισοδήματα του 2019 υπολογίζονται παρακάτω.

- Τα φορολογητέα κέρδη υπολογίζονται ως εξής:

Καθαρά κέρδη	1.800.000
Λογιστικές διαφορές	200.000
Φορολογητέα κέρδη	2.000.000
<ul style="list-style-type: none">• Φόρος εισοδήματος	
Φόρος εισοδήματος (2.000.000x28%)=	560.000
<ul style="list-style-type: none">• Προκαταβολή Φόρου	
Προκαταβολή επόμενης χρήσης(560.000x100%)=	560.000
Μείον παρακρατηθείς φόρος	-80.000
Προκαταβολή επόμενου φορολογικού έτους	480.000

- Ο φόρος που θα αποδοθεί είναι:

Φόρος εισοδήματος		560.000
Προκαταβολή επόμενου φορολογικού έτους		480.000
Σύνολο		<u>1.040.000</u>
Μείον: Παρακρατηθείς φόρος	80.000	
Μείον: Προκαταβολή προηγούμενου φορολογικού έτους	150.000	-230.000
Φόρος προς απόδοση	<u> </u>	<u>810.000</u>

Μετά την φορολόγηση της, η εταιρία θα προβεί στη διάθεση των κερδών της.

- Κέρδη προς διάθεση

Καθαρά κέρδη		1.800.000
Μείον: Φόρος εισοδήματος		-560.000
Κέρδη προς διάθεση		<u>1.240.000</u>

- Τακτικό αποθεματικό

Πριν την διανομή των μερισμάτων θα παρακρατηθεί το τακτικό αποθεματικό. Για τον υπολογισμό του τακτικού αποθεματικού παρακρατείται το 5% των κερδών προς διάθεση, $1.240.000 \times 5\% = 62.000$ ευρώ.

Το τακτικό αποθεματικό που πρέπει να είναι ίσο με το $1/3$ του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας ($600.000 \times 1/3 = 200.000$). Επομένως, το ύψος του αποθεματικού που απομένει να παρακρατηθεί για να φτάσει το ποσό που ορίζει ο νόμος είναι $200.000 - 180.000 = 20.000$ ευρώ.

Επομένως, μετά τον υπολογισμό του τακτικού αποθεματικού, τα κέρδη που απομένουν προς διάθεση είναι $1.240.000 - 20.000 = 1.220.000$ ευρώ.

- Μερίσματα και Κέρδη εις νέο

Η εταιρία με απόφαση της θα διανέμει στους μετόχους μέρισμα ύψους 1.000.000 ευρώ. Επομένως, ισχύει το εξής:

Κέρδη προς διάθεση	1.240.000
Μείον: Μέρισμα	1.000.000
Κέρδη εις νέο	<u>240.000</u>

- Παρακρατούμενος φόρος μερίσματος

Η εταιρία κατά την διανομή μερίσματος πρέπει να παρακρατήσει τον φόρο μερισμάτων. Ο παρακρατούμενος φόρος υπολογίζεται ως εξής:

Μέρισμα	1.000.000
Ποσοστό παρακράτησης 10%	100.000
Παρακρατούμενος φόρος	<u>900.000</u>

4.4 Συμπεράσματα – Παρατηρήσεις

Παρατηρείται μία μείωση της φορολογίας σταδιακά. Ωστόσο, οι φορολογικοί συντελεστές που αναφέρθηκαν παραπάνω είναι πολύ πιθανό να αλλάξουν εκ νέου, καθώς ψηφίστηκαν και ανακοινώθηκαν από την προηγούμενη κυβέρνηση. Έπειτα από τις εκλογές του καλοκαιριού, η νέα εκλεγμένη κυβέρνηση ανήγγειλε το νέο φορολογικό νομοσχέδιο, το οποίο πιθανολογείται ότι θα ψηφιστεί το Νοέμβριο του 2019. Σύμφωνα με τις εξαγγελίες και τα δημοσιεύματα, οι φορολογικοί συντελεστές θα μειωθούν τόσο για τα φυσικά όσο και για τα νομικά πρόσωπα. Για τις ανώνυμες εταιρίες, το 2019 ο φορολογικός συντελεστής θα είναι 24% από το 28% που ισχύει σήμερα, με την προκαταβολή φόρου να μειώνεται κατά 5%, δηλαδή στο 95%. Επίσης, ο παρακρατούμενος φόρος μερισμάτων θα μειωθεί στο 5% για το 2019.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Η ανώνυμη εταιρία είναι η σημαντικότερη εταιρική μορφή στην Ελλάδα. Αυτό είναι εμφανές από την ιστορική αναδρομή που γίνεται στην παρούσα διπλωματική εργασία. Από την εισαγωγή της στο Ελληνικό Εμπορικό Δίκαιο μέχρι και σήμερα παραμένει ως η πιο διαδεδομένη και εναρμονίζεται στις διάφορες αλλαγές που της επιβάλλονται.

Ο νόμος 2190/1920 είναι ο πρώτος νόμος που θεσπίστηκε για τις ανώνυμες εταιρίες και ίσχυε μέχρι πρότινος μαζί με τις πολλές τροποποιήσεις που είχε υποστεί στο πέρασμα των χρόνων. Η αντικατάστασή του από το νέο νόμο 4548/2018 είναι ένα πολύ σημαντικό γεγονός και έχει επιφέρει σημαντικές αλλαγές στο νομικό πλαίσιο των ανώνυμων εταιριών.

Κατά την ανάλυση του νόμου 4548/2018 και σε αντιπαράθεσή του με τον παλαιότερο νόμο 2192/1920, διαπιστώνονται σημαντικές αλλαγές ως προς τον τρόπο λειτουργίας και σύστασης της ανώνυμης εταιρίας. Ωστόσο, είναι εμφανές πως ο κύριος σκοπός της θέσπισης του νέου νόμου είναι η εναρμόνιση της συγκεκριμένης εταιρικής μορφής με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς καθώς και τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, μιας και εισάγονται έννοιες που χρησιμοποιούνται σε αυτά. Αξίζει να σημειωθεί ότι βασικός στόχος του νέου νόμου είναι η μείωση της γραφειοκρατίας μέσω της ελαχιστοποίησης της κρατικής εποπτείας, μέσω της εισαγωγής της τεχνολογίας στους τρόπους λήψης αποφάσεων της εταιρίας, καθώς και μέσω της λειτουργίας της εταιρίας με περισσότερη διαφάνεια και ίση μεταχείριση προς όλους τους μετόχους της.

Ως προς τον τρόπο φορολόγησης της ανώνυμης εταιρίας, δεν υπάρχει κάποια ξεκάθαρη εικόνα. Το ύψος αλλά και ο τρόπος φορολόγησής της δεν είναι σταθερός, καθώς δεν υπάρχει καμία πολιτική σταθερότητα στην Ελλάδα σε αυτό το κομμάτι, ωστόσο παρατηρείται μείωση των φορολογικών συντελεστών με το πέρασμα των ετών.

Τέλος, κάποιες μελλοντικές έρευνες που θα μπορούν να πραγματοποιηθούν είναι σχετικά με το κατά πόσο οι ανώνυμες εταιρίες υιοθέτησαν όλες τις νέες διατάξεις του νέου νόμου 4548/2018 και αν αυτός πέτυχε τους σκοπούς του. Επίσης, γίνεται ανάλυση της νέας νομοθεσίας για τους εταιρικούς μετασχηματισμούς με την θέσπιση του νόμου 4601/2019.

Ενώ αξιόλογη θα ήταν και μια ποσοτική μελέτη σχετικά με τις επιπτώσεις που έχουν οι συνεχείς αλλαγές στη φορολόγηση των εταιριών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2016), Λογιστική Εταιριών Σύμφωνα με τα Ελληνικά και Διεθνή Πρότυπα, Θεσσαλονίκη.
2. Δρυλλεράκης Ι.Κ., Δρυλλεράκης Ι. Εμμανουήλ και Γιαννίκας Κλεομένης (2019), Ο Νέος Κώδικας των Ανώνυμων Εταιριών, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.
3. Χατζηγάγιος Θωμάς (2015), Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, Β΄ Έκδοση, Εκδόσεις Ανικούλα, Θεσσαλονίκη.
4. Περάκης Ε. Ευάγγελος (2019), Το Νέο Δίκαιο της Ανώνυμης Εταιρίας, 6^η Έκδοση, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.
5. Περάκης Ε. Ευάγγελος (2016), Το Δ.Σ. της Ανώνυμης Εταιρίας και οι Κανόνες Εταιρικής Διακυβέρνησης, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.
6. Μάρκου Ι. Ιωάννης (2017), Βασικές Αρχές & Γενικές Διατάξεις της Α.Ε., Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.
7. Ψυχομάνης Δ. Σπυρίδων (2018), Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, Γ΄ Έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε., Αθήνα
8. Μιχαλόπουλος Π., Τσαπάρας Δ. και Μιχαλοπούλου Π. (2018), Οδηγός Ανώνυμων Εταιριών, Οικονομικές Εκδόσεις, Θεσσαλονίκη.
9. Παύλου Β. Χ. και Γκούλιας Κ. Ι. (2019), Φορολογική Δήλωση 2019 Πρακτικός Οδηγός για Νομικά Πρόσωπα, Οικονομικές Εκδόσεις, Θεσσαλονίκη.
10. Φινοκαλιώτης Α. Κωνσταντίνος (2011), Φορολογικό Δίκαιο, Δ΄ Έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε., Αθήνα.
11. Βαρδάνης Παναρέτος (2018), Νομοθεσία των Ανώνυμων Εταιριών, Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, Αθήνα
12. Τριανταφυλλάκης Γιώργος (2012), Το Κεφάλαιο και οι Μεταβολές του στην ΑΕ, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.
13. Μάρκου Ι. Ιωάννης (2015), Το Διοικητικό Συμβούλιο της Α.Ε., Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

1. <https://www.taxheaven.gr/>
2. <https://www.forin.gr/>
3. <https://www.tovima.gr/>
4. <https://www.kathimerini.gr/>
5. <https://www.in.gr/>
6. <https://www.accountancygreece.gr/>
7. <https://www.hellenicparliament.gr/>
8. <https://www.naftemporiki.gr/>